

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZABIERZÓW ZA LATA 2012-2015

Opracował:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

Zabierzów 2017

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Spis treści:

1. Wstęp	4
1.1. Podstawa prawna	4
1.2. Okres sprawozdawczy	4
1.3. Źródła danych	4
1.4. Autorzy sprawozdania	4
1.5. Zakres opracowania	4
2. Charakterystyka Gminy Zabierzów	5
2.1. Położenie Gminy Zabierzów	5
2.2. Budowa geologiczna	6
2.3. Gleby	6
2.4. Klimat	7
2.5. Wody powierzchniowe	7
2.6. Wody podziemne	7
2.7. Formy ochrony przyrody	8
2.8. Infrastruktura gminy	8
2.8.1. Infrastruktura drogowa	9
2.8.2. Infrastruktura kolejowa	9
2.8.3. Transport lotniczy	9
2.8.4. Sieć energetyczna i gazowa	9
2.8.5. Wodociągi i kanalizacja	10
2.9. Demografia	10
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów	11
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	39
5. Ocena systemu monitoringu	39
5.1. Ochrona powietrza	44
5.2. Gospodarka wodno – ściekowa	46
5.3. Gospodarka odpadami	53
5.4. Hałas	57
6. Podsumowanie	60

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Spis ilustracji:

Rysunek 1. Gmina Zabierzów na tle powiatu krakowskiego.....	5
Rysunek 2. Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych w latach 2005 – 2015 w województwie małopolskim.	44
Rysunek 3. Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych w latach 2005 – 2015 w województwie małopolskim.	45
Rysunek 4. Zasięg obszaru ograniczonego użytkowania Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków-Balice w obrębie Gminy Zabierzów z uwzględnieniem podziału na strefy.	59

Spis tabel:

Tabela 1. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Gminy Zabierzów.....	9
Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2016r.).....	10
Tabela 3. Zadania zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów, realizacji których się podjęto.	11
Tabela 4. Wskaźniki monitoringu	40
Tabela 5. Wykaz ujęć wodnych wód podziemnych na terenie Gminy Zabierzów.	47
Tabela 6. Wykaz stref ochronnych ujęć wód podziemnych zlokalizowanych na terenie Gminy Zabierzów.....	49
Tabela 7. Charakterystyka oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Zabierzów.	51
Tabela 8. Ilość ścieków oczyszczanych w latach 2013 - 2015.....	52
Tabela 9. Porównanie mas odpadów komunalnych zebranych na terenie gminy Zabierzów.	54
Tabela 10. Zestawienie ilości wyrobów azbestowych na terenie gminy Zabierzów w latach 2013-2016 w ramach projektu „Szwajcarskiego”.	56
Tabela 11. Wyniki pomiarów monitoringowych hałasu lotniczego pochodzącego z terenu Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków – Balice w latach 2012 – 2015.	57

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519) Wójt Gminy Zabierzów co 2 lata przedstawia Radzie Gminy Zabierzów Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy *Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska* sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w *Programie*, określonych dla Gminy Zabierzów. Raport obejmuje okres od 01.01.2012 do 31.12.2015 r.

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z Urzędu Gminy Zabierzów, Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Starostwa Powiatowego w Krakowie, Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Zabierzowie, Nadleśnictwa Krzeszowice, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego.

1.4. Autorzy sprawozdania

Autorami sprawozdania są pracownicy Zakładu Analiz Środowiskowych Eko-Precyzja, w składzie: mgr Paweł Czupryn oraz mgr inż. Karolina Ioannidis.

1.5. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka Gminy Zabierzów,
- Zakres realizacji Programu,
- Ocena realizacji Programu,
- Ocena systemu monitoringu,
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka Gminy Zabierzów.

2.1. Położenie Gminy Zabierzów

Gmina Zabierzów to gmina wiejska położona w północnej części województwa małopolskiego, w powiecie krakowskim. Gmina Zabierzów od południowej strony graniczy z gminą Liszki, od zachodniej strony z gminą Krzeszowice, od północy z gminą Jerzmanowice-Przegonia, od strony wschodniej oraz północno-wschodniej z gminą Wielka Wieś, natomiast od południowo-wschodniej strony z Miastem Kraków.

W skład gminy Zabierzów wchodzi 23 sołectwa: Aleksandrowice, Balice, Bolechowice, Brzezie, Brzezinka, Brzoskwina, Burów, Karniowice, Kleszczów, Kobylany, Kochanów, Młynka, Niegoszowice, Nielepice, Pisary, Radwanowice, Rudawa, Rząska, Szczyglice, Ujazd, Więckowice, Zabierzów oraz Zelków.

Rysunek 1. Gmina Zabierzów na tle powiatu krakowskiego.

Źródło: [www. http://administracja.mswia.gov.pl](http://administracja.mswia.gov.pl)

2.2. Budowa geologiczna¹

Ze względu na położenie w czterech regionach fizyczno-geograficznych obszar gminy charakteryzuje się dużą różnorodnością środowiska, obejmującą od północy: krajobraz Dolinek Jurajskich, dolinę Rudawy z przełomem w rejonie Skały Kmity (Rów Krzeszowicki) wyniesienia Garbu Tenczyńskiego na południe od Zabierzowa oraz płaski teren Obniżenia Cholerzyńskiego w południowej części gminy. Występują tutaj formy zrębów i zapadlisk tektonicznych, dolin krasowych Wyżyny Olkuskiej, dolin i przełomów rzecznych (rejon Skały Kmity).

Obszar gminy leży w południowo-wschodniej części monokliny śląsko-krakowskiej. Od północnego zachodu ograniczony jest antyklinalną formą grzbietu dębnickiego. Na głęboko zalegającym podłożu paleozoicznym obszaru zalegają utwory jury, kredy, trzecio i czwartorzędu. Utwory karbonu dolnego są najstarszymi utworami odsłaniającymi się na powierzchni. Występują w dolinie Szklarki wykształcone jako skały wapienne (wapień węglowy) oraz w rejonie Nielepic jako piaskowcowo-ilaste utwory karbonu produktywnego. Utwory jury środkowej i górnej zalegają niezgodnie na różnych ogniwach paleozoiku. Jura środkowa reprezentowana jest przez serie skał o zmiennej litologii: piaszczysto - ilaste osady limniczne, ły i iłowce, piaski, piaskowce i piaszczyste wapienie, lokalnie ze zlepieńcami. Utwory kredy górnej wykształcone jako wapienie i margle z glaukonitem oraz opoki zalegają lokalnie na utworach jurajskich. Trzeciorząd wykształcony jest jako utwory ilasto – margliste z gipsem, wapienie ły i piaski, które zalegają na nierównej, rozmytej powierzchni utworów mezozoicznych. Osady czwartorzędowe leżą na powierzchni erozyjnej, ścinającej utwory od górnej jury po pliocen.

2.3. Gleby

Rodzaje gleb występujące na terenie gminy Zabierzów są determinowane przez rodzaj skał na których zostały utworzone, oraz przez warunki glebotwórcze występujące w poszczególnych obszarach gminy. Na jej terenie można wyróżnić następujące rodzaje gleb:

- Gleby pseudobielicowe
- Gleby brunatne
- Brunatno – wyługowane
- Czarnoziemny
- Rędziny
- Gleby glejowe
- Mady

---

¹ Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Zabierzów

2.4. Klimat²

Obszar gminy położony jest na Wyżynie Olkuskiej i Garbie Tenczyńskim. Cechują go urozmaicone warunki klimatu lokalnego. Opad atmosferyczny wynosi 600 – 800 mm rocznie, w okresie wegetacyjnym 400 – 500 mm. Okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni, okres bezprzymrozkowy ok. 175 dni. Średnia roczna temperatura powietrza jest przekracza 8°C. Region Rowu Krzeszowickiego i Obniżenia Cholerzyńskiego cechują mało urozmaicone warunki klimatu lokalnego. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8°C. Opad atmosferyczny wynosi 600-650 mm w roku, w okresie wegetacyjnym 420-440 mm. Średnie zachmurzenie i ilość dni pochmurnych jest większa niż w regionie Wyżyny Olkuskiej i Garbu Tenczyńskiego. Ilość cisz atmosferycznych jest duża, a ilość mgieł jest silnie zróżnicowana, zależnie od warunków lokalnych.

2.5. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Zabierzów leży w zlewniach 7 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Gmina położona jest w zlewni dwóch lewobrzeżnych dopływów Wisły: Rudawy i Sanki. Wododział powierzchniowy II rzędu pomiędzy tymi rzekami przebiega w obrębie Grzbietu Tenczyńskiego. Rzeka Rudawa jest główna jednostka hydrograficzna gminy. Jej zlewnia – od źródeł do zamknięcia przekrojem wodowskazowym w Balicach ma obszar 288,8 km², długość 31,59 km. Zlewnia północna (lewobrzeżna) Rudawy obejmuje cały obszar należący administracyjnie do gminy Zabierzów. Jest ona odwadniana przez potok Krzeszówkę (po połączeniu z Rudawka tworzy Rudawę) oraz potoki Rudawkę (Szkłarka wraz z Raclawką), Będkówkę, Kobylankę, Bolechówkę, Kluczwodę i Wędonkę. Zlewnia południowa (prawobrzeżna) Rudawy jest odwadniana przez potok Borowiec oraz bezimienne ciekły z rejonu Zabierzowa, Skały Kmity i Balic. Południowo – zachodnia część obszaru gminy, jest odwadniana przez potok Brzoskwinkę należący do rzeki Sanki. Obszar Garbu Tenczyńskiego jest odwadniany do dorzecza Rudawy poprzez potoki Młynkę, Nielepicki, Oblaski, Balicki i Pasternik o długości od 1,5 km do 4 km o powierzchni zlewni od 3 do 12 km², a do dorzecza Sanki poprzez Brzoskwinkę i Potok Aleksandrowicki.

2.6. Wody podziemne

Gmina Zabierzów znajduje się w zasięgu 2 jednolitych części wód podziemnych: JCWPd nr 131 oraz JCWPd nr 147. Gminę Zabierzów swoim zasięgiem obejmuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 326 „Zbiornik Częstochowa (E)”.

---

² Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Zabierzów

2.7. Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Zabierzów występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000 Dolinki Jurajskie,
- Parki krajobrazowe:
  - Tenczyński Park Krajobrazowy,
  - Park Krajobrazowy Dolinki Krakowskie.
- Rezerваты przyrody:
  - Skała Kmity,
  - Dolina Raclawki,
  - Wąwóz Bolechowicki,
  - Dolina Kluczwody.
- Stanowiska dokumentacyjne:
  - Żyła porfiru,
  - Odślonięcie martwicy wapiennej w Dolinie Szklarki.
- Użytki ekologiczne:
  - Stanowisko Lili Złotogłów na Garbie Tenczyńskim,
  - Uroczysko Podgółogórze,
  - Uroczysko w Rzasce.
- 69 pomników przyrody.

2.8. Infrastruktura gminy

Gmina Zabierzów zalicza się do „strefy podmiejskiej o najwyższym stopniu aktywizacji”. Do największych podmiotów gospodarczych należą m.in.:

- Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II w Balicach,
- Kopalnia Odkrywkowa Surowców Drogowych w Rudawie,
- Instytut Zootechniki PIB w Krakowie, Zakłady Doświadczalne w Balicach, Rudawie,
- ASPEL –Zakład Elektroniki Medycznej,
- FOODCARE –producent środków spożywczych,
- WILK - Fabryka Betonów Wibroprasowanych,
- ALSAL – konstrukcje, profile, fasady aluminiowe, Zakład w Niegoszowicach.

W Zabierzowie zlokalizowany jest Kraków Business Park, jedno z najnowocześniejszych centrów biurowych w województwie małopolskim i kraju, należące do Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Na obszarze gminy nie działają zakłady przemysłowe zaliczane do szczególnie uciążliwych dla środowiska.

Na terenie Gminy Zabierzów istnieje specjalna strefa ekonomiczna, która jest częścią strefy pn. „Krakowski Park Technologiczny”. W ramach strefy „Krakowski Park Technologiczny” wyznaczono podstrefę Zabierzów, obejmującą tereny położone w Rzasce, w rejonie skrzyżowania autostrady A-4 z drogą krajową nr 79. Następnie wydane zostało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31.01.2007r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. Nr 17,poz. 97) oraz z dnia 15.12.2008 r. (Dz. U. Nr 232, poz. 1552). Zgodnie z tymi aktami, strefa ma działać do dnia 1.01.2018 r., na jej obszarze udziela się przedsiębiorcom ulg w podatku dochodowym od osób prawnych (lub fizycznych), w zakresie odpowiadającym wartości poczynionych inwestycji i ilości nowo utworzonych miejsc pracy.

2.8.1. Infrastruktura drogowa

Przez teren gminy przebiega autostrada A4 Kraków – Katowice, droga krajowa nr 79 (Kraków – Krzeszowice – Trzebinia, będąca drogą alternatywną dla w/w autostrady) oraz droga wojewódzka nr 774 Zabierzów – Kryspinów (stanowiąca dojazd do portu lotniczego w Balicach). Na terenie gminy znajduje się 212 km dróg gminnych, w tym 113 km o nawierzchni utwardzonej.

2.8.2. Infrastruktura kolejowa

Przez gminę Zabierzów przebiegają linia kolejowa nr 133 Dąbrowa Górnicza Ząbkowice – Kraków Główny o znaczeniu natężeniu ruchu. Zlokalizowany jest również odcinek boczniczy kolejowej do Międzynarodowego Portu Lotniczego w Balicach, na którym uruchomiona zostało połączenie szynobusem z Dworcem Głównym w Krakowie.

2.8.3. Transport lotniczy

W południowej części gminy Zabierzów zlokalizowany jest Port Lotniczy Kraków-Balice. Obecnie jest to drugi po warszawskim Okęciu port lotniczy w Polsce, zarówno pod względem liczby odprawianych pasażerów jak i liczby operacji lotniczych. W 2016 roku dokonano na nim 41 902 operacji lotniczych. Każda z takich operacji może być źródłem nadmiernego hałasu.

2.8.4. Sieć energetyczna i gazowa

Gmina Zabierzów dysponuje rozbudowaną siecią energetyczną i gazową. Podstawowym źródłem zasilania w energię elektryczną jest stacja 110/15 kV zlokalizowana w Bolechowicach. W gminie rozwinięta jest sieć rozdzielcza średniego napięcia oraz sieci niskiego napięcia.

Obszar gminy jest prawie w całości zgazyfikowany. Sieć opiera się o gazociągi wysokoprężne 6,3 MPa oraz 2,5 MPa oraz stacje redukcyjne znajdujące się w Balicach, Rudawie i Zabierzowie.

Tabela 1. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Gminy Zabierzów.

Wskaźnik	Jednostka	2012	2013	2014	2015
Długość czynnej sieci ogółem	m	256 852	268 087	273 690	315 912
Długość czynnej sieci przesyłowej	m	15 784	15 784	15 784	15 762
Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	241 068	252 303	257 906	300 150
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	szt.	5 613	5 790	5 935	6 358
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	21 587	21 732	21 831	22 000
Zużycie gazu	tys. m ³	7 711,2	7 341,7	6 487,9	6 846,3

Źródło: GUS

2.8.5. Wodociągi i kanalizacja

Rozdział został opisany szczegółowo w części 5. *Ocena systemu monitoringu – Gospodarka wodno – ściekowa.*

2.9. Demografia³.

Istotnym uwarunkowaniem decydującym o przebiegu procesów rozwojowych gminy są czynniki demograficzne takie jak: liczba ludności, gęstość zaludnienia, struktura wieku oraz struktura płci.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego z 2016 roku liczba ludności w gminie Zabierzów wynosiła 25 815 osób, z czego 12 492 stanowili mężczyźni, a 13 323 kobiety. Szczegółowe informacje na temat demografii zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2016r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Ludność według miejsca zameldowania		
Liczba ludności (ogółem)	osoba	25 815
Liczba kobiet	osoba	13 323
Liczba mężczyzn	osoba	12 492
Wskaźnik modułu gminnego		
Gęstość zaludnienia	ilość osób / km ²	260
Ilość kobiet na 100 mężczyzn	osoba	107
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-	0,2
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
W wieku przedprodukcyjnym	%	18,9
W wieku produkcyjnym	%	61,8
W wieku poprodukcyjnym	%	19,3

Źródło: GUS

³ GUS

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów.

Tabela 3. Zadania zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów, realizacji których się podjęto.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
Zasoby wodne i ich ochrona							
1.	Realizacja podłączeń nowowybudowanych obiektów do gminnej sieci wodociągowej.	2012-2013	3	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zabierzowie	58 032,05	środki własne PUK	Wodociąg Bolechowice.
		2012-2013			21 842,45		Nielepice sieć wodociągowa.
		2012-2013			37 319,54		Wodociąg Rząska.
		2012-2014			106 769,33		Wodociąg Zelków.
		2012-2013			5 997,01		Wodociąg Ujazd.
		2013			7 298,00		Układ sterowania w hydroforni Balice.
		2013			39 170,44		Wodociąg Balice.
		2013			74 308,67		Wodociąg Aleksandrowice.
		2012-2013			45 369,04		Wodociąg Brzoskwinia.
		2013			123 283,70		Bolechowice-Zabierzów wodociąg.
		2015			2 843,30		Więckowice Modrzewiowa.
		2015			10 626,59		Zabierzów-Poganów-Biesiada.
		2015			23 066,45		Zabierzów-Białych Brzóz.
		2015			31 870,32		Brzezie-Zielona.
		2014-2015			1 641,07		Wodociąg Zabierzów Wielkie Pola.
		2014-2015			98 874,78		Wodociąg Gaj Kobyłański.
		2014			12 370,25		Wodociąg Nielepice.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
		2014-2015	3	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zabierzowie	7 176,68	środki własne PUK	Wodociąg Bolechowice-Akacyjowa.
		2014-2015			1 654,35		Wodociąg Balice-Jurajska.
		2014-2015			65 330,24		Hydrofornia Zelków.
		2015			34 592,78		Wodociąg Rudawa.
		2014			21 421,70		Wodociąg Aleksandrowice-M-Sport.
		2015			3 542,40		Wodociąg Rudawa-Graność.
		2015			7 699,80		Wodociąg Ujazd-Brzezcie.
		2014			7 463,79		Wodociąg Ujazd-Bzukała.
		2014-2015			6 457,94		Dolinka Kobyłańska-Przyłącz wody.
		2014-2015			2 314,25		Wodociąg Więckowice Akacyjowa.
		2014			2 706,00		Rozbudowa odcinka sieci wodociągowej.
		2014-2015			59 015,79		Wodociąg Brzezcie-Narodowa.
		2014-2015			26 690,47		Wodociąg Zelków-Lipka.
		2014-2015			54 056,40		Hydrofornia w Nielepicach.
		2014			9 545,60		Rozbudowa sieci Bolechowice ul. Spokojna PE90/240mb.
		2014-2015			21 792,51		Rozbudowa sieci Bolechowice ul. Zielona PE110/250mb.
		2014-2015			4 988,88		Wodociąg Karniowice Działki PE63/155m.
		2014-2015			3 494,55		Bolechowice zdroj uliczny.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
		2014-2015	3	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zabierzowie	11 849,60	środki własne PUK	Wodociąg Bolechowice ul. Siedliski PE90/110mb.
		2014			106 769,33		Studnia wodomierzowa w Zelkowie oraz przekładka wodociągu 30mb.
		2014-2015			15 249,86		Przyłącz do boiska w Nielepicach oraz studnia wodomierzowa - PE50/120mb.
		2014-2015			31 359,82		Rozbudowa sieci Ujazd ul. Widokowa - PE90/120mb.
		2014-2015			2 489,03		Rozbudowa sieci Aleksandrowice/Balice PE110/220mb.
		2014-2015			6 457,94		Przyłącz do doliny Kobylańskiej PE 40/137mb.
		2015			57 798,09		Rozbudowa sieci wodociągowej w Brzeziu do szkoły PE 110/280mb.
		2015			8 964,82		Budowa sieci wewnętrznej do tryskaczy w Zelkowie PE63/125mb.
2.	Modernizacja, remonty i bieżące naprawy ujęć wody i sieci wodociągowej.	12.03.2012	3	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zabierzowie	13 869,87	środki własne PUK	Zakup pompy głęb. na ujęcie S-1 Zabierzów.
		17.06.2013-30.06.2013			23 154,80		Wymiana pomp na ujęciach SW-II Bolechowice, Burów S-1, Kleszczów S-1, Zelków O-1.
		13.02.2014			3 336,08		Wymiana żarników w lampach UV na ujęciach.
		14.03.2014			1 140,95		Modernizacja ujęcia Sw-1 Bolechowice-wymiana rur pompowych.
		3.04.2014			3 013,50		Naprawa pompy głębinowej studnia SW-II Bolechowice.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
		15.04.2014	3	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zabierzowie	612,54	środki własne PUK	Wymiana żarników do lampy UV Gacki ujęcie.
		15.04.2014			10 953,52		Wymiana pompy na ujęciu KG-1 w Kobylanach.
		28.05.2014			8 995,33		Modernizacja ujęcia Kobylany KG-1.
		23.12.2014-30.12.2014			14 118,56		Modernizacja automatyki i sterowania na ujęciach.
		31.12.2014			3 413,80		Wymiana pomp do dezynfekcji wody na ujęciach.
		21.01.2015			2 147,58		Wymiana pompy głębinowej ujęcie P-1 Karniowice.
		11.05.2015-18.05.2015			2 905,83		Wymiana pompy do dezynfekcji wody ujęcie Burów i Kobylany.
		24.07.2015			3 683,85		Wymiana głowic do studni głębinowych.
		7.09.2015			7 271,27		Modernizacja ujęcia – monitoring zwierciadła wody na ujęciu R-4 Rząska, P-1 Karniowice, S-1 Nielepice, R-1 Radwanowice.
		16.03.2015-22.06.2015			23 147,86		Remont sterowania, instalacji elektrycznej i automatyki S-1 Zabierzów.
		18.12.2015			34 086,01		Modernizacja automatyki na ujęciu Bolechowice SW-1, SW-2, Rząska R-4, Kobylany KG-1, Karniowice P-1, Graność Rudawa.
		7.10.2015			12 915,00		Modernizacja ujęcia SW-1- mętnościomierz.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
3.	Realizacja podłączania nowowybudowanych obiektów do gminnej sieci kanalizacyjnej.	2012	3	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zabierzowie	9 840,00	środki własne PUK	Budowa kanalizacji w Brzezince.
		2012			17 646,81		Pompownia w Rząsce.
		2012			68 113,16		Kanalizacja Bolechowice.
		2012			68 113,16		Kanalizacja Balice.
		2012			22 582,80		Kanalizacja Rząska.
		2012			9 963,00		Kanalizacja Radwanowice.
		2012			23 099,40		Kanalizacja Kleszczów.
		2012			44 178,99		Kanalizacja Brzoskwinia.
		2012			149 421,93		Kanalizacja Kobylany.
		2013			3 268,73		Kanalizacja Zelków.
		2013			16 126,42		Kanalizacja Rudawa.
		2013			3 845,99		Kanalizacja Burów.
		2013			6 405,52		Kanalizacja Balice.
		2012-2013			46 039,23		Kanalizacja Radwanowice.
		2013			36 344,00		Kanalizacja Zabierzów.
		2013			65 661,24		Kanalizacja Zabierzów-Kamienna.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
		2013	3	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zabierzowie	38 614,30	środki własne PUK	Kanalizacja Pisary.
		2012-2013			46 638,99		Kanalizacja Brzoskwinia.
		2012-2013			19 401,17		Kanalizacja Aleksandrowice.
		2013			289 001,70		Karniowice - rozbudowa sieci.
		2013			29 696,90		Kanalizacja Więckowice.
		2013			5 682,60		Kanalizacja Bolechowice.
		2013			1 045,50		Kanalizacja Kleszczów.
		2013-2014			116 414,16		Kanalizacja Kobylany.
		2013-2014			20 911,67		Kanalizacja Zelków.
		2013			5 323,30		Kanalizacja Młynka.
		2015			16 126,42		Bolechowice-Nad Potokiem Witas.
		2015			3 845,99		Karniowice-Modrzewiowa.
		2015			6 405,52		Rząska-Leśna.
		2015			46 039,23		Brzezcie - przebudowa kanalizacji Lipowa.
		2014			36 344,00		Szczyglice-Leśna.
		2014-2015			65 661,24		Więckowice-Słoneczna.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
		2014-2015	3	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zabierzowie	38 614,30	środki własne PUK	Zabierzów rozbudowa odcinków sieci kanalizacyjnej.
		2014-2015			46 638,99		Więckowice Akacyjowa.
		2014-2015			19 401,17		Balice - Aleksandrowice.
		2014			289 001,70		Zelków-Piękna.
		2014-2015			29 696,90		Bolechowice-Spokojna.
		2014-2015			124 996,22		Więckowice-Przepompownia.
		2014-2015			7 092,18		Rozbudowa sieci Ujazd ul. Widokowa - PVC200/100mb.
		2013-2015			56 094,08		Kanalizacja Bolechowice ul. Siedliski.
		2013-2015			155 418,35		Kanalizacja Nielepice- Brzoskwinia - PVC200/1000mb.
		2014			98 601,15		Kanalizacja grawitacyjna, ciśnieniowa, przepompownia Więckowice ul. Sportowa - PVC200/466mb; PVC160/70mb; PE90/682mb.
		2014-2015			48 314,40		Rozbudowa sieci Rudawa ul. Dunajewskiego -PVC200/311mb.
		2014-2015			40 414,69		Kanalizacja grawitacyjna, ciśnieniowa, przepompownia, wodociąg Bolechowice ul. Spokojna -PVC200/272mb; PE90/263mb.
		2014-2015			29 043,22		Kanalizacja Kobylany p. Wierzbicka PVC 200/160,L=240,5m
		2015			23 778,80		Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w m. Ujazd ul. Widokowa - Sosnowa - PVC200/300mb

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
4.	Modernizacja, remonty i bieżące naprawy sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków.	16.05.2012	3	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zabierzowie	2 998,15	środki własne PUK	Naprawa pompy ściekowej OS Zelków.
		23.11.2012			1 365,30		Wymiana wciagu elektrycznego OS Balice.
		11.12.2012			1 168,50		Modernizacja szafy sterowania dmuchawami OS Radwanowice.
		22.03.2012-14.12.2012			8 126,61		Naprawa pomp ściekowych OS Balice/Niegoszowice.
		13.04.2012-26.07.2012			11 648,10		Naprawa pomp ściekowych OS Niegoszowice.
		18.01.2012			2 816,72		Naprawa sitopiaskownika OS Balice/Niegoszowice.
		17.10.2012			6 467,34		Naprawa stacji zlewczej OS Balice.
		18.06.2012			1 776,12		Remont dmuchaw OS Balice/Niegoszowice.
		7.02.2012-30.04.2012			3 788,40		Naprawa pomp ściekowych OS Balice.
		31.12.2012			20 393,40		Zakup pomp ściekowych OS Balice/Niegoszowice.
		17.02.2012			8 812,91		Zakup pompy OS Zelków.
		16.07.2012			4 526,40		Zakup pompy do recyrkulacji ścieków OS Niegoszowice.
		8.01.2013			923,00		Remont silnika do dmuchawy OS Radwanowice.
		28.01.2013-31.12.2013			15 805,48		Remont dmuchaw OS Balice/Niegoszowice.
		31.01.2013			1 537,50		Naprawa mieszadła OS Balice.
13.02.2013-19.02.2013	3 083,61	Naprawa sitopiaskownika OS Balice/Niegoszowice.					

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
		30.06.2013	3	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zabierzowie	4 858,50	środki własne PUK	Modernizacja wiaty na osad OS Balice.
		10.06.2013-29.07.2013			18 105,60		Wymiana pomp do recyrkulacji OS Balice/Niegoszowice.
		1.07.2013			4 981,50		Remont pomp OS Radwanowice.
		31.07.2013			1 165,44		Modernizacja pomieszczenia dmuchaw OS Balice/Niegoszowice.
		14.08.2013			874,00		Remont schodów OS Niegoszowice.
		10.12.2013			1 813,99		Modernizacja ogrzewania OS Balice/Niegoszowice.
		23.12.2013			1 158,66		Wymiana sondy hydrostatycznej OS Balice.
		17.02.2014-22.07.2014			7 847,40		Naprawa pomp OS Balice/Niegoszowice.
		24.02.2014			2 541,18		Serwis dmuchaw OS Balice/Niegoszowice.
		9.07.2014-22.07.2014			3 542,40		Naprawa dyfuzorów OS Radwanowice.
		5.09.2014			5 047,92		Naprawa dyfuzorów OS Zelków.
		17.11.2014			1 476,00		Wymiana rynny do osadu OS Zelków.
		26.11.2014			1 205,40		Naprawa prasy do osadu OS Balice/Niegoszowice.
		28.11.2014			20 418,00		Wymiana pomp na OS Balice/Niegoszowice.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
		10.06.2014-9.12.2014	3	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zabierzowie	2 371,44	środki własne PUK	Remont instalacji OS Balice-wymiana zasuw i króćców.
		27.02.2015-7.09.2015			75 581,66		Wymiana pomp na OS Balice/Niegoszowice.
		18.03.2015			1 002,45		Naprawa dmuchawy OS Balice.
		12.06.2015			1 501,83		Naprawa pompy OS Zelków.
		16.09.2015			1 162,05		Naprawa dmuchawy OS Niegoszowice.
		21.09.2015			2 285,81		Naprawa pomp OS Radwanowice.
		26.10.2015			2 460,00		Wymiana sondy hydrostatycznej OS Niegoszowice.
		30.10.2015			955,10		Wymiana elktrozaworu do dmuchawy OS Zelków.
		30.12.2015			5 167,92		Wymiana pomp na OS Zelków/Radwanowice.
5.	Rozbudowa kanalizacji wód opadowych na terenie gminy.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	202 731,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano kolektor kanalizacji deszczowej długości 368,5 mb w ul. Podgórskiej w Rudawie oraz odprowadzenie wód z Nielepic do kolektora w ul. Podgórskiej.
		2012 - 2015	3	Urząd Gminy Zabierzów	-	budżet gminy Zabierzów	Realizacja zadania ujęta była w melioracjach wodnych.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
6.	Budowa kanalizacji deszczowej wraz z odbudową nawierzchni bitumicznej.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	182 721,08	budżet gminy Zabierzów	Wykonano przebudowę skrzyżowania i pętli autobusowej w Burowie –roboty w zakresie nawierzchni bitumicznej, kanalizacji deszczowej.
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	201 615,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano odcinek chodnika z kanalizacją deszczową przy drodze gminnej nr 601652K w Niegoszowicach długości 360 mb – odcinek od przejazdu kolejowego do remizy.
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	171 594,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano przebudowę drogi gminnej ul. Cmentarnej w Zabierzowie w zakresie budowy odcinka kanalizacji opadowej w pasie drogowym.
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	1 304 500,00	budżet gminy Zabierzów	Budowa kanalizacji deszczowej wraz z odbudową nawierzchni bitumicznej na ul. Strugi i ul. Balickiej w Rząsce 800 mb.
7.	Melioracje wodne – wykonanie drenaży, regulacja cieków, odwodnienie dróg, wykonanie umocnień i przepustów.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	1 285 770,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano nawierzchnie bitumiczne wraz z poprawą odwodnienia na drogach gminnych o łącznej powierzchni 20 916 m ³ .
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	1 226 600,00	budżet gminy Zabierzów	Dokończono przebudowę drogi gminnej wewnętrznej na odcinku 377 mb w Kobylanach wraz z umocnieniem dna i brzegów potoku Kobylańskiego
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	208 898,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano remont przepustu nad potokiem Bolechowickim (ul. Nad Potokiem) w Bolechowicach.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	78 089,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano odwodnienie odcinka drogi gminnej nr 178 w Niegoszowicach, umocnienie skarp przy ul. Kalwaryjskiej w Zabierzowie i przy budynku komunalnym w Młynce.
		2012 - 2015	3	Urząd Gminy Zabierzów	3 365 513,00	budżet gminy Zabierzów	Melioracje wodne realizowane były w każdym roku w ramach wydatków bieżących budżetu Gminy.
8.	Bieżące czyszczenie, pogłębianie, umocnienie, odmulanie itp. rowów i cieków, czyszczenie kanałów burzowych.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	31 001,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano przebudowę rowu przydrożnego przy drodze gminnej dz. 294 w Brzezince.
		2012 - 2015	3	Urząd Gminy Zabierzów	-	budżet gminy Zabierzów	Realizacja zadania ujęta była w melioracjach wodnych.
Gospodarka odpadami							
9.	Prowadzenie prawidłowej gospodarki odpadami.	2012 - 2015	2	Urząd Gminy Zabierzów	-	-	Zadanie realizowane na bieżąco.
10.	Demontaż i bezpieczne składowanie wyrobów zawierających azbest z obszaru Województwa małopolskiego (Usuwanie eternitu w ramach programu "Mechanizm szwajcarski").	2013 - 2015	3	Urząd Gminy Zabierzów	618 824,73	Szwajcarsko – Polski Program Współpracy, budżet gminy Zabierzów	Gmina Zabierzów posiada „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zabierzów na lata 2011-2032” wg którego zadanie było realizowane. W latach 2013 - 2016 realizowano Projekt demontaż i bezpieczne składowanie wyrobów zawierających azbest z obszaru województwa Małopolskiego, który był finansowany przez Szwajcarsko – Polski Program Współpracy. Gmina oprócz Projektu realizuje wywóz eternitu z przyz. w ramach swoich środków budżetowych.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
Ochrona powietrza atmosferycznego							
11.	Wspieranie działań w zakresie modernizacji i stosowania urządzeń ochrony powietrza, w tym likwidacja kotłów domowych opalanych węglem.	2015	3	Urząd Gminy Zabierzów	-	budżet gminy Zabierzów, WFOŚiGW	W ramach realizacji zadania został uchwalony "Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Zabierzów na lata 2014-2023 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko" – uchwała nr IX/86/15 Rady Gminy Zabierzów z dnia 31 lipca 2015r. W ramach programu zlikwidowano 170 starych nieekologicznych palenisk na paliwa stałe. Zostały one zastąpione nowymi źródłami ogrzewania. Zainstalowano: 1. Kotły gazowe – 132 2. Kotły węglowe 5 klasy – 23 3. Kotły na biomasę 5 klasy – 8.
		2013	3	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	218 940,00	WFOŚiGW w Krakowie, Wojewoda Małopolski	Zadanie realizowane poprzez opracowanie programu ochrony powietrza oraz programu hałasowego.
		2016			847 470,00		
		2012	3	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	47 290,00	WFOŚiGW w Krakowie, Wojewoda Małopolski	Zadanie realizowane poprzez prowadzenia kampanii edukacyjnych oraz organizacji szkoleń dla pracowników gmin
		2013			93 643,25		
		2014			175 693,00		
		2015			200 244,00		

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
12.	Wspieranie działań intensyfikujących wykorzystanie energii odnawialnej - instalowanie kolektorów słonecznych.	2015	3	Urząd Gminy Zabierzów	1 711 261,56	budżet gminy Zabierzów	Gmina Zabierzów wspiera wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. W 2015 i 2016 roku gmina Zabierzów brała udział w Projekcie "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych". Łącznie zainstalowano kolektory słoneczne w obrębie 290 nieruchomości.
		2016	3	Urząd Gminy Zabierzów	2 045 376,19	budżet gminy Zabierzów	
		2007 - 2016	3	Urząd Gminy Zabierzów	983 087,00	budżet gminy Zabierzów	
13.	Wspieranie działań wspomagających przestrzeganie standardów jakości powietrza.	2015	3	Urząd Gminy Zabierzów	-	budżet gminy Zabierzów	W ramach realizacji zadania został uchwalony "Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Zabierzów na lata 2014-2023 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko" – uchwała nr IX/86/15 Rady Gminy Zabierzów z dnia 31 lipca 2015r.
		2013	3	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	218 940,00	WFOŚiGW w Krakowie, Wojewoda Małopolski	Zadanie realizowane poprzez opracowanie programu ochrony powietrza oraz programu hałasowego.
		2016			847 470,00		

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania		
		2012	3	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	47 290,00	WFOŚiGW w Krakowie, Wojewoda Małopolski	Zadanie realizowane poprzez prowadzenia kampanii edukacyjnych, organizacji szkoleń dla pracowników gmin		
		2013			93 643,25				
		2014			175 693,00				
		2015			200 244,00				
Klimat akustyczny									
14.	Wspieranie działań wspomagających przestrzeganie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.	2012 - 2015	3	Starostwo Powiatowe	-	-	W ramach realizacji zadania wydano w latach 2012-2015 4 decyzje określające dopuszczalny poziom hałasu w środowisku dla podmiotów z terenu gminy Zabierzów.		
		2013	3	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	218 940,00	WFOŚiGW w Krakowie, Wojewoda Małopolski	Zadanie realizowane poprzez opracowanie programu ochrony powietrza oraz programu hałasowego.		
		2016			847 470,00				
				2012	3	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	47 290,00	WFOŚiGW w Krakowie, Wojewoda Małopolski	Zadanie realizowane poprzez prowadzenia kampanii edukacyjnych, organizacji szkoleń dla pracowników gmin
				2013			93 643,25		
				2014			175 693,00		
				2015			200 244,00		
15.	Przebudowa ciągu ulic Spokojna - Szkolna - Kościelna w Bolechowicach.	2012 - 2014	3	Urząd Gminy Zabierzów	491 741,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano przebudowę ciągu ulic Spokojna - Szkolna - Kościelna w Bolechowicach.		

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
16.	Wykonanie nawierzchni z poprawą odwodnienia - droga na Gaj Kobyłański dz. 172.	2012 - 2013	3	Urząd Gminy Zabierzów	93 880,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano nawierzchnię z poprawą odwodnienia drogi na Gaj Kobyłański dz. 172.
17.	Radwanowice - poprawa drogi alternatywnej dz. 17 i 279 - zakończenie przepustem na Szklarce - nakładka bitumiczna.	2012 - 2013	3	Urząd Gminy Zabierzów	219 317,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano poprawę drogi alternatywnej dz. 17 i 279 w Radwanowicach. Zakończono przepustem na Szklarce.
18.	Przebudowa ul. Cmentarnej w Zabierzowie.	2012 - 2013	3	Urząd Gminy Zabierzów	442 746,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano przebudowę drogi gminnej ul. Cmentarnej w Zabierzowie w zakresie budowy odcinka kanalizacji opadowej w pasie drogowym.
19.	Przebudowa drogi gminnej (ul. Sportowa) wraz z budową chodnika, parkingu w miejscowości Szczyglice.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	165 466,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano przebudowę drogi gminnej (ul. Sportowa) wraz z budową chodnika, parkingu w miejscowości Szczyglice.
20.	Budowa połączenia drogowego osiedla Leśna Polana w Zabierzowie z drogą wojewódzką nr 774.	2015	3	Urząd Gminy Zabierzów	1 642 930,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano budowę połączenia drogowego osiedla Leśna Polana w Zabierzowie z drogą wojewódzką nr 774.
21.	Przebudowa drogi gminnej na dz. nr 900 w Zabierzowie – ul. Norbertanek.	2013	3	Urząd Gminy Zabierzów	641 781,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano przebudowę drogi gminnej na dz. nr 900 w Zabierzowie – ul. Norbertanek.
22.	Modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolniczych.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	73 165,00	budżet gminy Zabierzów, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Wykonano modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolniczych – w Pisarach i Nielepicach.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
23.	Budowa przejścia dla pieszych.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	47 112,00	budżet gminy Zabierzów, budżet GDDKiA	Wykonano aktywne przejścia dla pieszych w ciągu drogi krajowej nr 79 w Zabierzowie – przy ul. Śląskiej i ul. Krakowskiej.
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	15 500,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonanie aktywnych przejść dla pieszych w ciągu drogi gminnej publicznej nr 601695K (ul. Krakowska) w Rzęsce
24.	Modernizacja dróg gminnych - wykonanie nawierzchni bitumicznych z poprawą odwodnienia.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	1 285 770,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano nawierzchnie bitumiczne wraz z poprawą odwodnienia na drogach gminnych o łącznej powierzchni 20 916 m ³ .
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	1 259 523,00	budżet gminy Zabierzów	W zakresie bieżącego utrzymania dróg gminnych realizowano remonty częściowe nawierzchni bitumicznych na drogach gminnych.
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	116 050,00	budżet gminy Zabierzów	W zakresie bieżącego utrzymania dróg gminnych realizowano naprawę nawierzchni tłuczniowych dróg gminnych.
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	62 501,00	budżet gminy Zabierzów	Bieżące utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego na drogach gminnych.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	70 506,00	budżet gminy Zabierzów	Bieżące utrzymanie dróg gminnych, w tym wykonanie peronów przystankowych, budowa przepustów, udrożnienie i skarpowanie rowów drogowych, odtwarzanie poboczy, budowa odwodnienia korytkami ściekowymi, itp.
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	28 290,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano remont najazdów mostu nad rzeką Rudawą w ciągu drogi gminnej (ul. Długa) w Szczyglicach.
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	291 868,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano odcinek chodnika długości 395 mb przy drodze gminnej nr 601675K w Brzeziu.
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	92 059,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano odcinek chodnika długości 162 mb przy drodze gminnej 601658K Więckowice – Kobylany.
		2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	40 647,00	budżet gminy Zabierzów	Wykonano nawierzchnię bitumiczną na odcinku 136 mb na ul. Uśmiechu w Balicach.
		2012 - 2015	3	Urząd Gminy Zabierzów	6 265 910,00	budżet gminy Zabierzów	W ramach realizacji zadania wykonano modernizację dróg gminnych w każdym roku budżetowym.
25.	Budowa ekranów akustycznych.	2016	3	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	-	środki własne GDDKiA	W ramach realizacji zadania wybudowano ekrany akustyczne na terenie wsi Rząska.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
Ochrona gleb i powierzchni ziemi							
26.	Wspieranie działań na rzecz ochrony powierzchni ziemi.	2012 - 2015	0	Urząd Gminy Zabierzów	-	-	Brak realizacji zadania.
27.	Zabezpieczenie osuwiska w Radwanowicach.	2012 - 2015	0	Urząd Gminy Zabierzów	-	-	Brak realizacji zadania.
28.	Likwidacja dzikich wysypisk.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	75 600,00	budżet gminy Zabierzów	W ramach realizacji zadania zlikwidowano 1 dzikie wysypisko śmieci. Zebrano 1,5 t odpadów komunalnych podczas likwidacji wysypiska.
		2013	3	Urząd Gminy Zabierzów	27 472,00	budżet gminy Zabierzów	W ramach realizacji zadania zlikwidowano 4 dzikie wysypiska śmieci. Zebrano 6,0 t odpadów komunalnych podczas likwidacji wysypisk.
		2014	3	Urząd Gminy Zabierzów	83 575,80	budżet gminy Zabierzów	W ramach realizacji zadania zlikwidowano 3 dzikie wysypiska śmieci. Zebrano 5,0 t odpadów komunalnych podczas likwidacji wysypisk.
		2015	3	Urząd Gminy Zabierzów	72 900,00	budżet gminy Zabierzów	W ramach realizacji zadania zlikwidowano 4 dzikie wysypiska śmieci. Zebrano 3,8 t odpadów komunalnych podczas likwidacji wysypisk.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
Zasoby przyrody i ich ochrona, w tym tereny zielone							
29.	Czynna i bierna ochrona pomników przyrody.	2012 - 2015	2	Urząd Gminy Zabierzów	899 331,91	budżet gminy Zabierzów	Zadanie było realizowane na bieżąco w ramach racjonalnej gospodarki zielenią na terenie gminy.
30.	Wspieranie działań na rzecz ochrony przyrody, w tym działania na rzecz ochrony żab w trakcie ich migracji.	2012 - 2015	3	Nadleśnictwo Krzeszowice	-	budżet własny Nadleśnictwa	Zadanie realizowane poprzez prowadzenie gospodarki leśnej nie wpływającej negatywnie na środowisko przyrodnicze, wykonywanie czynności gospodarczych w lesie spełniających wymogi ochrony gatunkowej roślin i zwierząt, nadzór nad właściwym zachowaniem form ochrony przyrody (rezerваты, siedliska przyrodnicze).
		2012 - 2015	1	Urząd Gminy Zabierzów	-	budżet gminy Zabierzów	Na terenie Gminy Zabierzów można zaobserwować wiosenne wędrówki płazów przy zbiornikach wodnych, gdzie żaby, aby dostać się do wody, muszą przejść przez asfaltową, kilkumetrowej szerokości drogę. W 2017r. wykonywano przewożenie żab przez jezdnię. Gmina Zabierzów ma w planach zastosowanie odpowiedniej w zaistniałych warunkach i skutecznej metody działania w celu zapewnienia każdej wiosny i jesieni bezpieczeństwa żab w ich wędrówkach.
		2012 - 2015	2	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego	-	budżet własny ZPK	Zadanie realizowane poprzez bieżącą współpracę z Urzędem Gminy w zakresie ochrony przyrody.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
31.	Współpraca w zakresie przyrodniczych prac inwentaryzacyjnych dla określenia oceny stanu przyrody i jej elementów oraz rozpoznania zagrożeń różnorodności biologicznej.	2012 - 2015	2	Urząd Gminy Zabierzów	899 331,91	budżet gminy Zabierzów	Zadanie było realizowane na bieżąco w ramach racjonalnej gospodarki zielenią na terenie gminy.
		2012 - 2015	2	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego	-	budżet własny ZPK, WFOŚiGW w Krakowie	Zadanie realizowane m.in. poprzez utworzenie projektu planu ochrony przyrody dla Tenczyńskiego Parku Krajobrazowego.
32.	Współpraca na rzecz kształtowania przestrzeni rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, obszarów Natura 2000, parków krajobrazowych.	2012 - 2015	2	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego	-	budżet własny ZPK	Zadanie realizowane poprzez bieżącą współpracę.
33.	Utrzymanie zieleni, nasadzenia, pielęgnacja i kształtowanie zieleni terenu gminy oraz terenów komunikacji drogowej.	2012 - 2015	2	Urząd Gminy Zabierzów	899 331,91	budżet gminy Zabierzów	Zadanie było realizowane na bieżąco w ramach racjonalnej gospodarki zielenią na terenie gminy. W tym opinie, ekspertyzy, inwentaryzacje zadrzewienia - bez terenów komunikacji drogowej.
34.	Pielęgnacja upraw leśnych na terenie mienia komunalnego - przebudowa, wyręb, nasadzenia.	2012 - 2015	2	Urząd Gminy Zabierzów	121 145,00	budżet gminy Zabierzów	Zadanie było realizowane zgodnie z Uproszczonym planem urządzania lasu na terenie mienia komunalnego gminy Zabierzów
35.	Współpraca w zakresie ochrony lasów na terenie gminy oraz właściwego kształtowania przestrzeni leśnej.	2012 - 2015	2	Nadleśnictwo Krzeszowice	-	budżet własny Nadleśnictwa	Zadanie realizowane poprzez prowadzenie działań z zakresu ochrony lasu w ramach prawidłowej gospodarki leśnej, dbanie o dobry stan i kondycję drzewostanów, trwałość lasu.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
Edukacja ekologiczna							
36.	Działalność edukacyjna i administracyjna w zakresie zwalczania zjawiska wypalania traw i spalania śmieci w gospodarstwach i na powierzchni ziemi.	2012 - 2015	2	Urząd Gminy Zabierzów	-	-	<p>W celu zapobiegania spalania odpadów w domowych paleniskach Urząd Gminy Zabierzów podejmował następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. corocznie na tablicach informacyjnych w sołectwach zawieszane były (są) plakaty informacyjne dot. spalania odpadów; 2. artykuły dotyczące spalania odpadów, jak również artykuły dotyczące zasad prawidłowego gospodarowania odpadami publikowane były (i nadal są) w lokalnych czasopismach; 3. przedstawiciele Urzędu Gminy uczestniczyli w licznych zebraniach sołeckich – gdzie informowano mieszkańców o zasadach prawidłowego gospodarowania odpadami; 4. sołtysi oraz inne osoby przeprowadzały akcje informacyjno–edukacyjne wśród mieszkańców Gminy Zabierzów (w/w osoby odwiedzały nieruchomości i przeprowadzały rozmowy z mieszkańcami – dotyczące zasad prawidłowego gospodarowania odpadami); 5. pracownicy Urzędu Gminy wyjeżdżali do szkół i przedszkoli – aby edukować najmłodszych mieszkańców Gminy o zasadach postępowania z odpadami; 6. Gmina Zabierzów sfinansowała przeprowadzenie w szkołach zlokalizowanych na terenie Gminy Zabierzów spektakli o tematyce ekologicznej pn. „lekcja ekologii – czy śmieci muszą nas zasypać”;

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
							7. Gmina Zabierzów włącza się w inicjatywy proekologiczne dotyczące odpadów – wyposaża uczniów w worki i rękawice dot. akcji „sprzątanie świata”, jak również zapewnia odbiór odpadów zebranych w czasie tych akcji.
37.	Akcja "Sprzątanie świata", organizacja Dni Ziemi i.in., wsparcie inicjatyw szkolnych kół zainteresowań ochroną środowiska.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	1 134,00	budżet gminy Zabierzów	Zadanie było realizowane co roku. W ramach realizacji zadania przekazywano gadżety do WOS czy bezpośrednio NGO realizujących zadania i akcje. Wydawano zezwolenia na organizację wydarzeń na terenach należących do gminy.
		2013			1 134,00		
		2014			1 296,00		
		2015			1 134,00		
38.	Edukacja ekologiczna w ramach wydawnictw i serwisu ekologicznego - mapy, przewodniki, foldery, informacja, promocja zdrowego stylu życia i poszanowania środowiska przyrodniczego.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	76 393,00	budżet gminy Zabierzów	W ramach realizacji zadania Wydział Rozwoju i Promocji Gminy Zabierzów promował postawę ekologiczną poprzez publikowanie określonych treści jak przewodniki turystyczne, mapy, informatory, pocztówki, gadżety promujące gminę Zabierzów. Naprawa mienia gminnego związanego z turystyką: infomaty Jurajski Raj.
		2013			46 046,00		
		2014			89 455,00		
		2015			110 152,00		
39.	Wsparcie inicjatyw i imprez z zakresu rekreacji, turystyki, krajoznawstwa, edukacji ekologicznej.	17.05.2012 - 14.07.2012	3	Urząd Gminy Zabierzów, Jurajska Izba Gospodarcza	1 500,00	budżet gminy Zabierzów	W ramach realizacji zadania przygotowano i przeprowadzono II Ekologiczny Rajd Turystyczny – Dolina Bolechowicka 2012.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
	Wsparcie inicjatyw i imprez z zakresu rekreacji, turystyki, krajoznawstwa, edukacji ekologicznej.	16.05.2013 - 13.07.2013	3	Urząd Gminy Zabierzów, Stowarzyszenie Homini Et Terrae	2 200,00	budżet gminy Zabierzów	W ramach realizacji zadania przygotowano i przeprowadzono III Ekologiczny Rajd Turystyczny - Dolina Bolechowicka 2013.
		02.06.2014 - 20.07.2014	3	Urząd Gminy Zabierzów, Stowarzyszenie Homini Et Terrae	1 700,00	budżet gminy Zabierzów	W ramach realizacji zadania przygotowano i przeprowadzono IV Ekologiczny Rajd Turystyczny - Dolina Bolechowicka 2014.
		10.07.2015 - 31.07.2015	3	Urząd Gminy Zabierzów, Stowarzyszenie Homini Et Terrae	1 700,00	budżet gminy Zabierzów	W ramach realizacji zadania przygotowano i przeprowadzono V Ekologiczny Rajd Turystyczny – Dolina Bolechowicka 2015.
40.	Działalność edukacyjna dotycząca poprawy stanu klimatu akustycznego, jakości powietrza i przeciwdziałania zagrożeniom promieniowaniem niejonizującym na terenie gminy.	2012 - 2015	0	Urząd Gminy Zabierzów	-	-	Brak realizacji zadania.
41.	Wsparcie inicjatyw i koordynacja działań w zakresie ochrony zwierząt.	2012	3	Urząd Gminy Zabierzów	119 400,00	budżet gminy Zabierzów	Realizacja programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.
		2013			121 500,00		
		2014			142 000,00		
		2015			157 600,00		

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
Inne działania na rzecz ochrony środowiska							
42.	Współpraca w zakresie opracowania i wdrożenia systemu informacji społecznej o wystąpieniu stanu nadzwyczajnego zagrożenia dla zdrowia ludzi i środowiska, w tym wystąpienia poważnej awarii.	2012 - 2015	2	Urząd Gminy Zabierzów	-	-	Sytuacje kryzysowe, a szczególnie związane ze zdarzeniami ekologicznymi miały różny charakter. Jeżeli były uzasadnione podstawy do ostrzeżenia mieszkańców o zagrożeniu ekologicznym to informacja po jej gruntownej analizie trafiała na stronę internetową Urzędu Gminy Zabierzów. Sposób działania jest określony w Planie Zarządzania Kryzysowego Gminy Zabierzów. Gmina Zabierzów posiada instrukcję Akcji Jodowej, która jest załącznikiem do Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego. Akcja Jodowa może być uruchamiana w przypadku zagrożenia radiacyjnego. Gmina ma w tym zakresie przewidziane działania związane z początkową fazą reagowania w razie zdarzenia radiacyjnego w tym istotny element jakim jest informowanie ludności.
		2012 - 2015	2	Komenda Powiatowa Policji w Krakowie	-	-	Zadanie było realizowane na bieżąco. Udział w tworzeniu i uzgadnianiu Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego Gminy Zabierzów.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
43.	Współpraca i utrzymanie systemu przeciwdziałania zagrożenia powodziowego na terenie gminy.	2012 - 2015	2	Urząd Gminy Zabierzów	-	-	<p>Gmina Zabierzów posiada Plan Operacyjny Ochrony Przed Powodzią Gminny Zabierzów. Wszelkie działania związane z trzema fazami zarządzania kryzysowego jakimi są: przygotowanie, reagowanie i odbudowa wynikają z Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego oraz w przypadku powodzi z załącznika do Planu Operacyjnego Ochrony Przed Powodzią Gminny Zabierzów. Istotnym elementem planu jest przygotowanie do zdarzeń związanych z powodzią i w ramach tego przygotowania Gmina posiada magazyn powodziowy, który znajduje się w Budynku Administracyjnym Urzędu Gminy Zabierzów Rynek 1 oraz jego filia w remizie OSP Rudawa, Gmina posiada również wyznaczone miejsca do składowania piasku. Odbywa się też ciągły monitoring rzeki Rudawa oraz jej dopływów. Na bieżąco przez 24 godziny na dobę monitorowane są sytuacje pogodowe oraz hydrologiczne. Działanie to odbywa się przy udziale Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz przy udziale Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Raz w roku odbywa się kontrola rzeki Rudawa i cieków wodnych. Wszystkie 15 jednostek OSP posiadają pompy szlamowe oraz pompy pływające Niagara. Siły i środki są w stałej gotowości na wypadek zdarzeń związanych z zagrożeniem powodziowym.</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
44.	Usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku zaistnienia takiej konieczności.	2012 - 2015	2	Urząd Gminy Zabierzów	-	-	<p>Na terenie Gminy Zabierzów w okresie od 2014 r. doszło do kilku zdarzeń związanych z zanieczyszczeniami środowiska. W każdym przypadku działania odbywały się zgodnie z Gminnym Planem Zarządzania Kryzysowego. W pierwszej kolejności były powiadamiane siły i środki które zidentyfikują zagrożenie oraz je zneutralizują, ograniczając lub całkowicie eliminując zagrożenie. W sprawach zanieczyszczenia rzeki Rudawa Informowane były też oprócz Centrów Zarządzania Kryzysowego, Urząd Miasta Krakowa ponieważ rzeka Rudawa jest wodą pitną dla miasta Krakowa.</p> <p>W 2014 r. istniało podejrzenie skażenia wyrobiska w kamieniołomie w Zabierzowie.</p> <p>W 2015 r. skażenie rzeki Krzeszówka – o sprawie Urząd Gminy Zabierzów dowiedział się w niedzielę w dniu 12 lipca 2015 r. Z zebranych informacji wynikało, że rzeka została zanieczyszczona w dniu 10 lipca 2015r. Po powzięcia informacji w przedmiotowej sprawie natychmiastowo podjęte zostały standardowe działania w celu ustalenia przyczyn zdarzenia oraz poinformowane zostały właściwe instytucje.</p>
		2012 - 2015	2	Komenda Powiatowa Policji w Krakowie	-	-	Zadanie realizowane na bieżąco. W latach 2012 - 2015 nie było konieczności usuwania skutków zanieczyszczenia środowiska.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
45.	Preferowanie mało konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego realizowane w ramach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	2012 - 2015	0	Urząd Gminy Zabierzów	-	-	Brak realizacji zadania.

LEGENDA:

- 0 – brak realizacji zadania,**
- 1 – zadanie zrealizowane częściowo,**
- 2 – zadanie realizowane na bieżąco,**
- 3 – zadanie zrealizowane całkowicie**

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska.

W ramach Programu Ochrony Środowiska wyznaczonych zostało 45 zadania. W okresie od 01.01.2015 r. do 31.12.2016 r. podjęto się realizacji 41 zadań. Z tych 41 zadań 30 zostało wykonane całkowicie. 11 zadań realizowanych jest na bieżąco, często w ramach funkcjonowania jednostek administracyjnych. Wyznaczone zadania dotyczyły zagadnień takich jak: poprawa jakości wód, zachowanie różnorodności biologicznej, utrzymanie standardów jakości powietrza atmosferycznego, gospodarka odpadami, gospodarka wodno - ściekowa, zapobieganie poważnym awariom oraz edukacja ekologiczna. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego.

Duża część zadań ma charakter inwestycyjny. Spora ilość, z uwagi na swój charakter, realizowana jest na bieżąco, w zależności od aktualnych potrzeb. Przykładem tych ostatnich są działania związane z szeroko pojętą edukacją ekologiczną czy nadzorem nad inwestycjami.

Gmina pozyskiwała środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, takich jak fundusze Unii Europejskiej, budżetu Województwa Małopolskiego czy dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Realizacja Programu kształtuje się na poziomie 91,1% co jest bardzo dobrym wynikiem.

5. Ocena systemu monitoringu.

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie Gminy Zabierzów zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z roku 2012, 2013, 2014 ze stanem na rok 2015.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Tabela 4. Wskaźniki monitoringu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2012	2013	2014	2015	Zmiana wskaźnika*
1.	Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania.	osoba	24 798	25 044	25 311	25 565	
2.	Gęstość zaludnienia.	os/km ²	249	252	255	257	
Gospodarka wodno – ściekowa							
3.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej.	os	21 346 ⁴	24 493	25 057	25 309	
4.	Długość sieci wodociągowej.	km	-	226	227	231	
5.	Połączenia rozdzielczej sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.	szt.	6 925 ⁵	7 065	7 265	7 516	
6.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym.	dam ³	908,6	973,8	984,3	926,2	
7.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej.	os	17 771 ⁶	24 112	24 521	24 703	
8.	Długość sieci kanalizacyjnej.	km	333,5 ⁷	334	338	339,0	
9.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.	szt.	6 242 ⁸	6 451	6 658	6 910	

⁴ Dane wg GUS

⁵ Dane wg GUS

⁶ Dane wg GUS

⁷ Dane wg GUS

⁸ Dane wg GUS

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2012	2013	2014	2015	Zmiana wskaźnika*	
10.	Ścieki odprowadzone.	dam ³	912	1 229	1 251	1 264		
11.	Ilość zbiorników bezodpływowych na terenie gminy.	szt.	150	120	110	100		
12.	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy.	szt.	18	14	16	16		
13.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu							
		BZT ₅	kg/rok	3 621	4 161	5 016	5 343	
		ChZT	kg/rok	17 906	20 368	22 770	27 883	
		Zawiesina ogólna	kg/rok	2 124	2 455	3 096	2 879	
		Azot ogólny	kg/rok	0	0	0	0	
		Fosfor ogólny	kg/rok	0	0	0	0	
Sieć gazowa								
14.	Długość czynnej sieci gazowej.	m	256 852	268 087	273 690	315 912		
15.	Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.	szt.	5 613	5 790	5 935	6 358		
Gospodarka odpadami								
16.	Powierzchnia istniejących dzikich wysypisk.	m ²	126	480	410	1 200		
17.	Ilość istniejących dzikich wysypisk.	szt.	3	5	4	6		
18.	Ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk.	szt.	1	4	3	4		

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2012	2013	2014	2015	Zmiana wskaźnika*
19.	Liczba mieszkańców objęta systemem odbierania odpadów komunalnych.	os	-	23 333	24 280	25 165	
20.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne.	Mg	-	5 108,0	4 468,5	5 678,7	
21.	Odpady ulegające biodegradacji.	Mg	-	272,1	487,1	693,4	
22.	Poziomy recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.	%	20 Wymagane ≥10	18,02 Wymagane ≥12	96,27 Wymagane ≥14	105,59 Wymagane ≥16	
23.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.	%	100 Wymagane ≥30	100 Wymagane ≥36	100 Wymagane ≥38	82,18 Wymagane ≥40	
24.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania.	%	54,25 Wymagane ≤75	74,85 Wymagane ≤50	58,46 Wymagane ≤50	7,83 Wymagane ≤50	
Ochrona powietrza							
25.	Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia dla strefy małopolskiej.						
	SO ₂	-	C	A	A	A	
	NO ₂	-	A	A	A	A	
	PM10	-	C	C	C	C	
	PM2,5	-	C	C	C	C	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2012	2013	2014	2015	Zmiana wskaźnika*
	C ₆ H ₆	-	A	A	A	A	
	CO	-	A	A	A	A	
	Pb	-	A	A	A	A	
	As	-	A	A	A	A	
	Cd	-	A	A	A	A	
	Ni	-	A	A	A	A	
	B _(a) P	-	C	C	C	C	
	O ₃	-	A	A	A	C	
Pola elektromagnetyczne							
26.	Poziom PEM (Kraków, ul. Balicka).	V/m	0,56	-	-	0,3	
	Poziom PEM (Powiat krakowski, Krzeszowice).	V/m	0,13	-	-	<0,3	
Zasoby przyrodnicze							
27.	Lesistość.	%	15,8	15,8	15,8	15,8	

Źródło: GUS, WIOŚ w Krakowie, Urząd Gminy Zabierzów, PUK Sp. z o.o. w Zabierzowie

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian,

kolor czerwony – pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych wskaźnika.

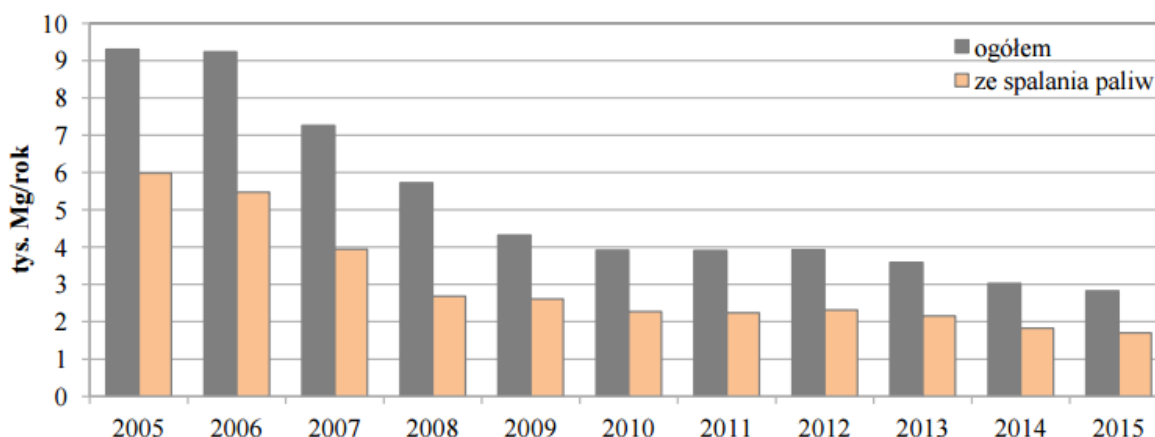
Stan wskaźników monitoringu na terenie Gminy Zabierzów na przestrzeni analizowanego okresu czasu poprawił się lub nie uległ zmianie w 26 przypadkach, natomiast w 2 uległ pogorszeniu.

5.1. Ochrona powietrza⁹

Ważnym czynnikiem odpowiedzialnym za złą jakość powietrza w województwie małopolskim, potęgującym emisję antropogeniczną dla której decydujące znaczenie mają źródła emisji przemysłowej, z sektora komunalno-bytowego oraz komunikacji, są niekorzystne warunki topograficzne i klimatyczne, utrudniające przewietrzanie. Niekorzystny jest też napływ zanieczyszczeń z województwa śląskiego, które jest regionem silnie uprzemysłowionym a układ przeważających wiatrów z zachodu i południowego zachodu kieruje zanieczyszczenia na teren województwa małopolskiego. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Krakowie wskazują, że w województwie małopolskim podstawową przyczyną przekroczeń pyłów PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa, która związana jest z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym. Znaczący udział ma także emisja liniowa, która związana jest ruchem pojazdów i spalaniem paliw.

W roku 2015 emisja zanieczyszczeń pyłowych w województwie małopolskim uległa obniżeniu o 70% w stosunku do roku 2005. Trend ten mimo stagnacji w latach 2010-2012 jest zauważalny w 2015 roku, kiedy to emisja zanieczyszczeń pyłowych zmniejszyła się o 7% w stosunku do roku poprzedniego.

Rysunek 2. Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych w latach 2005 – 2015 w województwie małopolskim.

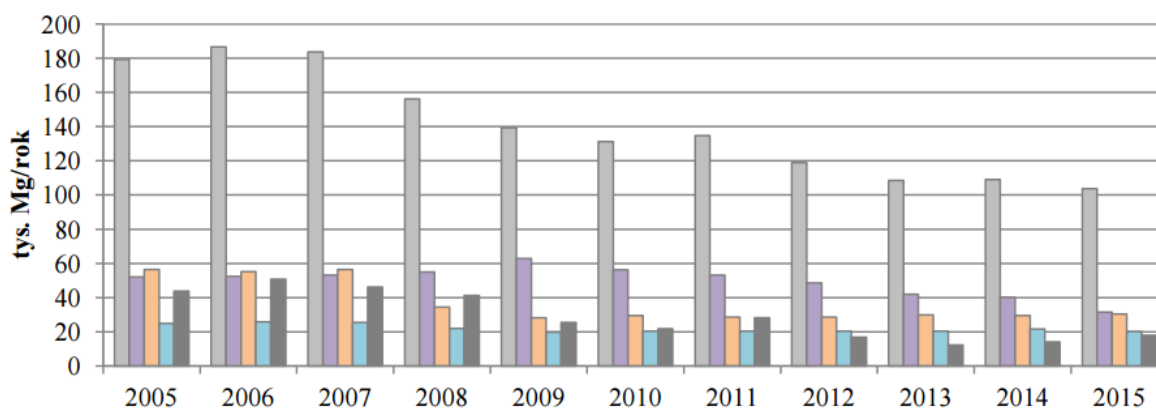

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w latach 2013 - 2015

W latach 2005 – 2015 wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych (bez CO i metanu) uległa obniżeniu o 42%, przy czym ten typ zanieczyszczenia powietrza charakteryzuje się częstszym występowaniem lat o wyższym poziomie wyemitowanych substancji w stosunku do roku wcześniejszego. W 2015 roku zaobserwowano spadek zanieczyszczenia tlenkiem azotu (o 7%). Wzrost zanotowały jednak dwutlenek siarki (o 3%) i tlenek węgla (o 28%).

⁹ Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w latach 2013 - 2015

Rysunek 3. Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych w latach 2005 – 2015 w województwie małopolskim.

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w latach 2013 - 2015

Jak w latach ubiegłych do najważniejszych czynników wpływających na emisję powierzchniową zaliczamy tereny zabudowane, gdzie przeważa ogrzewanie indywidualne, oczyszczalnie ścieków oraz dzikie wysypiska śmieci. Działania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzenia komunalnego, takie jak modernizacja pieców przeznaczonych do spalania paliw stałych, stosowanie paliw gazowych, oraz pozostałych alternatywnych źródeł zasilania w energię, nie są jeszcze prowadzone na taką skalę, aby w sposób istotny wpłynąć na poprawę obecnego stanu powietrza.

Strategia rozwoju województwa małopolskiego do 2020 roku zakłada poprawę jakości powietrza poprzez realizację działań związanych z sukcesywną redukcją emisji zanieczyszczeń, zwłaszcza pochodzących z systemu indywidualnego ogrzewania mieszkań oraz wzrostem poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Działania podjęte przez Urząd Gminy Zabierzów w celu poprawy stanu jakości powietrza¹⁰:

Uchwalone zostały następujące dokumenty:

- Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Zabierzów na lata 2014-2023 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – uchwała nr IX/86/15 Rady Gminy Zabierzów z dnia 31 lipca 2015 r.
- REGULAMIN udzielania dotacji na dofinansowania zmiany systemu ogrzewania poprzez wymianę nisko wydajnych i nieekologicznych kotłów na paliwo stałe oraz innych źródeł ciepła z możliwością spalania odpadów stałych na wysoko sprawne i ekologiczne źródła ciepła w budynkach/lokalach mieszkalnych zlokalizowanych na terenie Gminy Zabierzów.
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zabierzów – uchwała nr XV/148/16 Rady Gminy Zabierzów z dnia 26 lutego 2016 r.

¹⁰ Urząd Gminy Zabierzów

Przyjęcie powyższych dokumentów pozwoliło na uzyskanie środków zewnętrznych na udzielanie dotacji przy wymianie palenisk na paliwa stałe w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego.

Realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w 2016 r.

W ramach programu zostało zlikwidowane 170 starych nieekologicznych palenisk na paliwa stałe i zostały one zastąpione nowymi źródłami ogrzewania. Dotacja wynosiła do 85% kosztów inwestycji. WFOŚiGW udzielał dotacji do 50% kosztów w zależności od mocy kotła i nie więcej niż 7 500 zł przy kotłach gazowych oraz nie więcej niż 4 500 przy kotłach 5 klasy. Urząd Gminy podwyższał kwotę dotacji maksymalnie o dodatkowe 35% – przy czym maksymalna kwota zależała także od powierzchni użytkowej budynku.

W ramach programu zostało wypłacone niemal 1,8 mln zł dotacji.

Żadna gmina w województwie małopolskim nie zwiększała kwoty dotacji PONE w takim stopniu jak gmina Zabierzów.

Realizacja PONE pozwoliła na zmniejszenie w znacznym stopniu emisji szkodliwych i rakotwórczych substancji, takich jak: pyły, PM10 i PM2,5; SO₂; NO_x; CO; CO₂ i benzo(α)piren. Zmniejszenie emisji równoważnej zanieczyszczeń wyniosło 47 268,47 kg na rok.

5.2. Gospodarka wodno – ściekowa¹¹

W województwie małopolskim podstawowym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych są antropogeniczne presje, które można pogrupować w następujące kategorie:

- pobory wody powierzchniowej i podziemnej: dla potrzeb gospodarki komunalnej i przemysłu, do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie, uzupełnianie stawów rybnych,
- zanieczyszczania punktowe: zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, zrzuty zasolonych wód z górnośląskich kopalń.
- zanieczyszczenia obszarowe: spływy powierzchniowe, niewystarczające skanalizowanie obszarów zurbanizowanych,
- zmiany hydrologiczne i morfologiczne: regulacja rzek, ochrona przeciwpowodziowa, budowle hydrotechniczne, zabudowa poprzeczna.

Zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych są największym zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych. Ścieki przemysłowe zawierają liczne zanieczyszczenia, w tym często te z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Z kolei ścieki komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi wnoszą znaczne ładunki biogenów (azotu i fosforu). Wraz z wodami dołowymi trafiają do wód powierzchniowych także znaczne ładunki chlorków i siarczanów, powodując ich zanieczyszczenie.

---

¹¹ Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w latach 2013 - 2015

Ujęcia wody pitnej

Sieć wodociągowa Gminy Zabierzów jest zasilana wodą pitną pochodzącą ze źródeł podziemnych. Zasobność wód podziemnych w obrębie Gminy pozwala na zapewnienie dostaw wody w 90%. Pozostałe 10% zapotrzebowania na wodę pitną, jest realizowane poprzez zakup wody z sieci wodociągowej administrowanej przez MPWiK w Krakowie.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę aktualnie funkcjonujących ujęć wody na terenie Gminy Zabierzów.

Tabela 5. Wykaz ujęć wodnych wód podziemnych na terenie Gminy Zabierzów.

Lp.	Nazwa ujęcia	Rodzaj ujęcia	Zasoby [m ³ /h]	Wydajność ujęcia [m ³ /h]
1.	Kleszczów S-2	podziemne	1,7	1,7
2.	Zelków-Gacki źródła	podziemne	20,8	17,0
3.	Burów S-1	podziemne	8,3	7,5
4.	Kleszczów S-2	podziemne	2,6	2,6
5.	Rząska R-4	podziemne	22,0	22,0
6.	Radwanowice R-1	podziemne	12,0	9,0
7.	Nielepice S-1	podziemne	11,07	8,0
8.	Rudawa Graność	podziemne	28,9	27,8
9.	Aleksandrowice	podziemne	10,17	6,0
10.	Bolechowice SW-2	podziemne	14,0	13,7
11.	Bolechowice SW-1	podziemne	43,0	4,0
12.	Zelków S-1	podziemne	14,5	6,0
13.	Zabierzów S-1	podziemne	50,0	50,0
14.	Balice B-1	podziemne	5,0	5,0
15.	Balice „Pod Jałowcem”	podziemne	7,0	7,0
16.	Brzoskwinia Zr-2	podziemne	24,0	24,0
17.	Zelków O-1	podziemne	15,0	15,0
18.	Kobyłany Kg-1	podziemne	42,0	38,0
19.	Karniowice P-1	podziemne	12,0	10,0

Źródło: PUK w Zabierzowie

Na terenie gminy, na rzece Rudawie w km 6+600 znajduje się ujęcie wody powierzchniowej dla zaopatrzenia Krakowa. W 2011 r. zagospodarowano oraz włączono do eksploatacji źródło „Pod Jałowcem”, będące nowym, wydajnym ujęciem wody dla Balic oraz Aleksandrowic.

Strefa ochronna

Na terenie Gminy Zabierzów wyznaczone zostały strefy ochronne ujęć wód powierzchniowych oraz podziemnych.

1. Strefa ochronna ujęcia wód powierzchniowych na rzece Rudawa.

Strefa została wyznaczona zgodnie z następującymi aktami:

- *Rozporządzenie nr 1/2011 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 6 lipca 2011r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej dla ujęcia wody powierzchniowej z rzeki Rudawy na potrzeby Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S. A. w Krakowie.*
- *Rozporządzenie nr 2/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 18 lipca 2012 r. w sprawie zmiany rozporządzenia ustanawiającego strefę ochronną dla ujęcia wody powierzchniowej z rzeki Rudawy na potrzeby Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S. A. w Krakowie.*
- *Rozporządzenie nr 4 /2011 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 12 października 2011 r. w sprawie zmiany rozporządzenia ustanawiającego strefę ochronną dla ujęcia wody powierzchniowej z rzeki Rudawy na potrzeby Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S. A. w Krakowi.*

Zgodnie z powyższymi aktami strefa ochronna ujęcia na rzece Rudawa obejmuje teren ochrony pośredniej oraz bezpośredniej.

Teren ochrony bezpośredniej, obejmuje na terenie Gminy Zabierzów:

- a) jaz i ujęcie wody na rzece Rudawie w Szczyglicach,
- b) koryto Młynówki Szczyglickiej na odcinku od jazu w Szczyglicach do komory rozrządu wód w Podkamyczu,
- c) zasadnicze ujęcia wody z Młynówki Szczyglickiej MPWiK S.A. w Krakowie, tj. komory rozrządu usytuowanej powyżej drogi do Podkamycza, wzdłuż granicy będących własnością MPWiK S.A. w Krakowie,
- d) zbiorniki retencyjne w Podkamyczu - po koronie grobli tych zbiorników oraz wzdłuż granicy terenów użytkowanych przez MPWiK S.A. w Krakowie, gdzie zlokalizowana jest stacja osłonowa, komora pomiarowa i osadniki wstępne.

Teren ochrony pośredniej, obejmuje na terenie Gminy Zabierzów:

- a) część zlewni rzeki Rudawy od źródeł rzeki do przekroju awaryjnego ujęcia wody w Mydlnikach.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

2. Strefa ochronna ujęcia wód powierzchniowych z rzeki Sanka

Strefa została wyznaczona zgodnie z następującymi aktami:

- *Rozporządzenie Nr 5/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej dla ujęcia wody powierzchniowej z rzeki Sanki w km 0+375 na potrzeby Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S. A. w Krakowie*

Zgodnie z powyższym aktem strefa ochronna ujęcia na rzece Sanki obejmuje teren ochrony pośredniej oraz bezpośredniej. Teren ochrony bezpośredniej znajduje się poza granicami Gminy Zabierzów. Natomiast strefa ochrony pośredniej przebiega od lotniska w Balicach, w kierunku północnym przez takie sołectwa Aleksandrowice oraz Brzoskwinia a następnie w sołectwie Nielepice strefa ochronna zmienia swój bieg na zachód, aż do granic Gminy Zabierzów.

Strefy ochronne ujęć wód podziemnych

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz stref ochronnych dla ujęć wód podziemnych na terenie Gminy Zabierzów.

Tabela 6. Wykaz stref ochronnych ujęć wód podziemnych zlokalizowanych na terenie Gminy Zabierzów.

Lp.	Nazwa ujęcia	Strefa ochrony pośredniej	Strefa ochrony bezpośredniej
1.	Bolechowice SW- II	n.d.	W kształcie prostokąta o wymiarach 23x20 m, ogrodzony, oznakowany tablica, bez dostępu osób trzecich
2.	Zelków S-1,	Obejmuje cały obszar, przyległy do terenu ochrony bezpośredniej, w kształcie koła o promieniu 60 m.	Obejmuje obszar o wymiarach 25x13 m, ogrodzony, bez dostępu osób trzecich.
3.	Zabierzów S-1	n.d.	Obejmuje obszar o wymiarach 10x10m, ogrodzony, oznakowany tablica, bez dostępu osób trzecich.
4.	Balice B-1	n.d.	Obejmuje obszar ogrodzony o promieniu 8-10 m od krawędzi urzędzeń, oznakowana tablicami informacyjnymi, bez dostępu osób trzecich.
5.	Kleszczów S-2	n.d.	Obejmuje obszar w formie kwadratu o wymiarach: 16x16 m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.
6.	Aleksandrowice Z-1 Z-2 Z-4	n.d.	Obejmuje obszar w kształcie kwadratu przy źródle Z-2 i Z-4 o wymiarach 12m, przy źródle Z-1 – kwadrat o boku 10m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Lp.	Nazwa ujęcia	Strefa ochrony pośredniej	Strefa ochrony bezpośredniej
7.	Zelków – Gacki	n.d.	Obejmuje obszar w kształcie prostokąta o wymiarach 150 m x 20m, ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.
8.	Burów S-1	n.d.	Obejmuje obszar w kształcie prostokąta o wymiarach 18,5 m x 19,5 m, ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.
9.	Kleszczów S-1	n.d.	Obejmuje obszar w kształcie prostokąta o wymiarach 23,5 m x 20,0 m, ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.
10.	Brzoskwinia Zr-2	n.d.	Strefa ochronna o promieniu 15 m ograniczona do ochrony bezpośredniej
11.	Rzaska R-4	n.d.	Obejmuje obszar w kształcie prostokąta o wymiarach 15,0 m x 13,0 m, ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.
12.	Nielepice S-1	n.d.	Obejmuje obszar w kształcie prostokąta o wymiarach 28,0 m x 27,0 m, ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią
13.	Radwanowice R-1	n.d.	Obejmuje obszar o wymiarach 16,0m x 12,0 m x 14,0 m x 14,0 m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.
14.	Rudawa – Graność Zr-1, Zr-2	n.d.	Obejmuje obszar w formie kwadratu o wymiarach 38,0 m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.
15.	Zelków – ujęcie O-1	n.d.	Obejmuje obszar o wymiarach 10 m x 10 m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.
16.	Kobylany KG -1	n.d.	Obejmuje obszar w kształcie nieregularnego wieloboku o maksymalnej długości ok. 55 m i szerokości ok. 37 m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.
17.	Karniowice P- 1	n.d.	Obejmuje obszar w w kształcie prostokąta o wymiarach 10,0 m x 8,0 m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

Źródło: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabierzów”

Monitoring WIOŚ w Krakowie

Wody rzeki Rudawy badane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez WIOŚ w Krakowie w dwóch punktach pomiarowych:

- A. ujście Raclawki do Rudawy w Nielepicach – punkt państwowego monitoringu jakości wód oznaczony jako PLO1S1501_3232 Rudawa Nielepice. Stan wód w tym punkcie pomiarowym obrazuje jakość wód rzeki Rudawy do ujścia potoku Raclawka.
- B. rzeka Rudawa przed zbiornikiem retencyjnym ujęcia wody dla Miasta Krakowa – punkt PLO1S1501_1778 Rudawa Kraków. Stan wód w tym punkcie pomiarowym odzwierciedla jakość wód Rudawy od ujścia Raclawki do zbiornika retencyjnego

W obydwu tych punktach realizowany jest pełny zakres monitoringu wód powierzchniowych przewidziany przez Państwowy Monitoring Środowiska zgodnie z obowiązującymi w tym względzie przepisami UE i krajowymi, gdzie aktualnie określa się klasę elementów biologicznych, klasę elementów fizykochemicznych, substancje szczególnie szkodliwe, stan (potencjał) ekologiczny, stan chemiczny. Na podstawie tych wskaźników określa się końcową klasyfikację – stan wód.

Na podstawie prowadzonych badań monitoringowych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie (Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2015 roku) należy stwierdzić, że stan wód rzeki Rudawy, płynących przez teren Gminy Zabierzów, jest zły.

Oczyszczalnie ścieków

Na terenie Gminy Zabierzów funkcjonują cztery oczyszczalnie ścieków komunalnych. Wszystkie oczyszczalnie są typu biologicznego. Szczegółowa charakterystyka oczyszczalni została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 7. Charakterystyka oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Zabierzów.

Parametr	Jednostka	Oczyszczalnia			
		Balice	Niegoszowice	Radwanowice	Zelków
Rok przekazania do eksploatacji	rok	2006	2006	1994	1996
Przepustowość projektowa	m ³ /d	800	800	220	150
RLM proj.	l.m.	4 696	4 700	1 295	1 075

Źródło: PUK w Zabierzowie

Część ścieków przesyłana jest za pośrednictwem sieci kanalizacyjnej Krakowa do oczyszczalni w Płaszowie.

Tabela 8. Ilość ścieków oczyszczanych w latach 2013 - 2015.

Rok	2013	2014	2015
Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalni ścieków w Balicach [m ³ /rok]	204 929	226 637	240 910
Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalni ścieków w Niegoszowicach [m ³ /rok]	212 737	194 991	195 421
Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalni ścieków w Zelkowie [m ³ /rok]	17 085	16 408	22 017
Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalni ścieków w Radwanowicach [m ³ /rok]	28 381	22 296	24 836

Źródło: PUK Sp. z o.o. w Zabierzowie

Zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych obszar Gminy Zabierzów położony jest w obrębie trzech aglomeracji (z czego dwie z nich dotyczą wyłącznie Gminy Zabierzów):

- Aglomeracja Kraków (miejscowości: Bolechowice, Brzezcie, Karniowice, Kobylany, Kochanów, Rząska, Szczyglice, Ujazd, Więckowice, Zabierzów, Zelków);
- Aglomeracja Zabierzów Balice (miejscowości: Balice, Aleksandrowice, Burów, Kleszczów, Brzoskwinia);
- Aglomeracja Zabierzów Niegoszowice (miejscowości: Niegoszowice, Rudawa, Brzezinka, Pisary, Nielepice, Młynka, Radwanowice).

Kluczowe inwestycje w obrębie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zabierzów, będą realizowane w ramach następujących projektów:

- „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Zabierzów – Kraków”;
- „Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej w aglomeracji Zabierzów – Balice”;
- „Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej w aglomeracji Zabierzów-Niegoszowice”; „Modernizacja linii odwadniania osadów ściekowych w oczyszczalni ścieków w Balicach”.

Podsumowanie

W latach 2012 – 2015 na terenie gminy została zanotowana duża poprawa w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Nastąpił wzrost długości zbiorczej sieci wodociągowej oraz wzrost liczby przyłączy do sieci wodociągowej. Odnotowano również wzrost ilości wody dostarczanej do gospodarstw domowych. Wzrosło zużycie wody przypadającego na jednego mieszkańca. Na skutek prowadzonych prac zwiększyła się długość sieci kanalizacyjnej oraz ilość podłączeń do sieci, a co za tym idzie wzrosła również ilość ścieków odprowadzana na oczyszczalnię ścieków. Gmina Zabierzów należy do czołowych gmin z terenu województwa małopolskiego i kraju ze względu na wysoki stopień skanalizowania obszaru gminy. Ilość zbiorników bezodpływowych na terenie gminy Zabierzów zmniejszyła się o 50 sztuk, natomiast nie uległa zmianie ilość przydomowych oczyszczalni ścieków.

5.3. Gospodarka odpadami

Gmina Zabierzów wchodzi w skład Regionu Zachodniego - zgodnie obowiązującym podziałem województwa małopolskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi.

Na stronie internetowej utworzona została zakładka dotycząca systemu gospodarowania odpadami - aby mieszkańcy na bieżąco mogli śledzić działania gminy w tym zakresie.

Odnaleźć tam można m.in.:

- harmonogramy odbioru odpadów z poszczególnych miejscowości,
- druk deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- informacje dotyczące firm w nowym systemie,
- informacje dotyczące opłat za gospodarowanie odpadami,
- teksty uchwał podjętych przez Radę Gminy Zabierzów,
- wykaz podmiotów odbierających odpady komunalne,
- informacje o osiągniętych przez Gminę poziomach (poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła; poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania),
- informacje o miejscach zagospodarowania odpadów,
- informacje dot. PSZOK (potrzeba budowy stacjonarnego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych) oraz podmiotów zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- inne materiały informacyjne związane z gospodarowaniem odpadami.

Częstotliwość odbioru odpadów:

- odpady segregowane (szkło, tworzywa sztuczne, papier i tektura, metal, opakowania wielomateriałowe) – 2 razy w miesiącu,
- odpady zmieszane – 2 razy w miesiącu w zabudowie jednorodzinnej, co tydzień – w zabudowie wielorodzinnej,
- odpady biodegradowalne – 1 raz w miesiącu
- odpady wielkogabarytowe i opony, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie i akumulatory - 2 razy w roku
- odpady budowlane pochodzące z bieżącej konserwacji oraz drobnych remontów – 2 razy w roku

Aktualnie w/w odpady odbierane są bezpośrednio sprzed posesji. Zbieranie odpadów farmaceutycznych następuje w aptekach ora z ośrodkach zdrowia na terenie gminy Zabierzów.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Odpady komunalne na terenie gminy Zabierzów powstają głównie w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach handlowych oraz obiektach użyteczności publicznej. Masa odebranych odpadów w postaci niesegregowanych, zmieszanych odpadów komunalnych z obszaru gminy Zabierzów w 2016 roku wyniosła 7 316,139 Mg. Łączna masa selektywnie odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2016 roku wyniosła 576,790 Mg. Wszystkie odebrane odpady poddane zostały innym niż składowanie procesom przetwarzania. Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia takich frakcji odpadów komunalnych jak: papieru, metali, tworzyw sztucznych, i szkła wyniósł 40,1%. Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 100%. Ilość osób, objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2016 roku wynosiła 24 874.

Tabela 9. Porównanie mas odpadów komunalnych zebranych na terenie gminy Zabierzów.

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]		
	2013	2014	2015
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	5 108,0	4 468,5	5 678,7
Zmieszane odpady opakowaniowe	533,3	1 570,3	1 371,1
Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,3	0,5	0,6
Odpady wielkogabarytowe	82,3	178,4	807,7
Zużyte opony	27,2	54,3	36,8
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121, 20 0123, 200135	19,9	5,4	1,4
Zmieszane odpady z budowy, remontu i demontażu	-	54,9	102,1
Odpady betonu i gruzu betonowego z rozbiórek i remontów	109,0	48,2	-
Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	243,0	21,4	63,3
Opakowania z tworzyw sztucznych	40,4	105,5	159,9
Opakowania z metali	123,7	22,4	7,6
Opakowania ze szkła	122,7	107	148,9

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]		
	2013	2014	2015
Inne odpady nieulegające biodegradacji	-	372,9	343,6
Odpady z czyszczenia ulic i placów	-	66,8	23,7
Gleba i ziemia, w tym kamienie	111,0	43,3	-
Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 170601 i 17 06 03	-	4,9	1,9
Tworzywa sztuczne	-	0,2	5,5
Urządzenia zawierające freony	-	2,4	0,2
Żelazo i stal	-	20,1	-
Szkło	-	7,1	1,8
Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	56,9		

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Zabierzów za rok 2013, 2014 oraz 2015.

Gmina Zabierzów posiada „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zabierzów na lata 2011-2032”.

Gmina Zabierzów brała udział w projekcie pn. „Demontaż i bezpieczne składowanie wyrobów zawierających azbest z obszaru województwa Małopolskiego” finansowany był przez Szwajcarsko – Polski Program Współpracy. Wartość całkowita projektu wynosiła 12 459 986 mln CHF. W 5-letnim programie uczestniczyło 69 gmin z Małopolski. Umożliwił on usuwanie i składowanie materiałów azbestowych z budynków prywatnych i komunalnych. Przedsięwzięcie umożliwiło demontaż i składowanie rakotwórczych odpadów azbestowych oraz zabezpieczenie około 30 tys. ton materiałów budowlanych z zawartością azbestu. Projekt obejmował 69 gmin i ok. 8 tysięcy obiektów – zarówno budynków prywatnych jak i komunalnych. Większość środków, bo 70 proc. została przeznaczona na demontaż, pakowanie, transport i składowanie na składowiskach materiałów niebezpiecznych pokryć dachowych zawierających azbest. Po 15 proc. pieniędzy zostało wydane na zbieranie odpadów azbestowych składowanych na posesjach oraz na dofinansowanie wykonania nowych dachów dla osób w trudniej sytuacji materialnej lub życiowej.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

W ramach Projektu przewidziane były następujące działania tj.

1. Demontaż pokryć dachowych wykonanych z elementów zawierających azbest,
2. Zbiórka zdemontowanych wcześniej pokryć dachowych zawierających azbest i zalegających na posesjach,
3. Transport zdemontowanych pokryć na składowisko,
4. Składowanie odpadów na odpowiednio przygotowanych składowiskach,
5. Dofinansowanie dla najuboższych w formie zakupu pokrycia dachowego,

Każda z Gmin przystępujących do Projektu wykonała na swoim terenie rozeznanie co do ilości gospodarstw i podmiotów wyrażających chęć przystąpienia do Projektu. Właściciele tych gospodarstw i podmioty składali deklarację przystąpienia do Projektu. Na tej podstawie Gminy sporządzały zbiorcze zestawienie ilości odpadów azbestowych przeznaczonych do usunięcia w latach 2012-2017. Demontaż eternitu z nieruchomości na terenie Gminy Zabierzów rozpoczął się w 2013 roku, a zakończył w 2016.

Sposób ostatecznego finansowania wydatków:

15 % finansowała Gmina ze swojego budżetu

85% źródła zewnętrzne-Szwajcaria

Kwota wydatków Gminy – 618 824,73 pln

W tym:

- Budżet Gminy: 91 246,87 pln,
- Otrzymana dotacja: 527 577,86 pln.

Tabela 10. Zestawienie ilości wyrobów azbestowych na terenie gminy Zabierzów w latach 2013-2016 w ramach projektu „Szwajcarskiego”.

rok	Ilość wyrobów azbestowych zdemontowanych i odebranych w kg	Liczba budynków gdzie zdemontowano wyroby azbestowe	Ilość odebranych wyrobów azbestowych przetrzymywanych na terenie nieruchomości w postaci pryzm w kg
2013	131 630	50	199 760
2014	124 435	45	-
2015	152 210	58	-
2016	90 000	32	-

Źródło: Urząd Gminy

Gmina oprócz Projektu realizuje wywóz eternitu z pryzm w ramach swoich środków budżetowych (w 2013 wywóz w ramach Projektu).

Rok	Ilość [kg]
2013	168 350
2014	58 090
2015	78 000

5.4. Hałas

Hałas drogowy

W ostatnich latach Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie nie przeprowadzał, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, badań środowiska akustycznego, w punktach zlokalizowanych na terenie gminy Zabierzów. W 2012 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła badania hałasu drogowego na terenie powiatu Krakowskiego.

Wyniki badań zleconych przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad wskazują, na pogorszony stan środowiska w powiecie Krakowskim. Mieszkańcy obszarów do niej przylegających lub pracujący w jej pobliżu mogą być narażeni na przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu co negatywnie wpływa na stan warunków akustycznych środowiska. Przekroczenia te na podstawie badań zleconych przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad, w skrajnych przypadkach, mogą wynosić ponad 20 dB.

Hałas kolejowy

Przez gminę Zabierzów przebiegają linia kolejowa nr 133 Dąbrowa Górnicza Ząbkowice – Kraków Główny. W związku z jej istnieniem, na obszarach przez które przebiegają torowiska, może wystąpić potencjalne zagrożenie nadmiernym hałasem, którego źródłem jest kolej.

Hałas lotniczy

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadził pomiary hałasu lotniczego na obszarze lotniska, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem - Realizacja ciągłych pomiarów hałasu dla lotnisk (Dz. U. 2011 Nr 140 poz. 824).

Pomiary przeprowadzono w jednym punkcie leżącym w odległości 3225 m od pasa startowego, na wysokości 4 m.n.p.t. Punkt pomiarowy zlokalizowano na terenie chronionym w bliskim sąsiedztwie budynków mieszkalnych wielokondygnacyjnych, co pozwoliło ocenić stopień oddziaływania hałasu lotniczego na mieszkańców terenów przyległych do lotniska. Podczas badań zmierzono poziom hałasu wszystkich lądujących samolotów.

Tabela 11. Wyniki pomiarów monitoringowych hałasu lotniczego pochodzącego z terenu Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków – Balice w latach 2012 – 2015.

Rok	Liczba operacji lotniczych				Zmierzony, równoważny poziom dźwięku (L_{Aeq}) [dB]	
	starty		lądowania		Pora dzienna	Pora nocna
	dzień	noc	dzień	noc		
2012	-	-	-	8	-	51,2
2013	-	-	69	5	58,9	48,4
2014	6	-	58	14	58,8	51,9
2014	15	-	46	7	57,7	52,7
2014	13	-	18	2	54,7	45,6

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów

Rok	Liczba operacji lotniczych				Zmierzony, równoważny poziom dźwięku (L_{Aeq}) [dB]	
	starty		lądowania		Pora dzienna	Pora nocna
	dzień	noc	dzień	noc		
2014	13	-	32	5	57,1	50,8
2014	3	-	38	7	56,3	50,9
2015	-	-	-	-	59,1	53,9

Źródło: WIOŚ w Krakowie

Mając na uwadze ochronę przed nadmiernym poziomem hałasu, Sejmik Województwa Małopolskiego przyjął uchwałę nr XXXII/470/09 z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Kraków – Balice, zarządzanego przez Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków – Balice Sp. z o.o. Zgodnie z uchwałą obszar wokół lotniska został podzielony na trzy strefy:

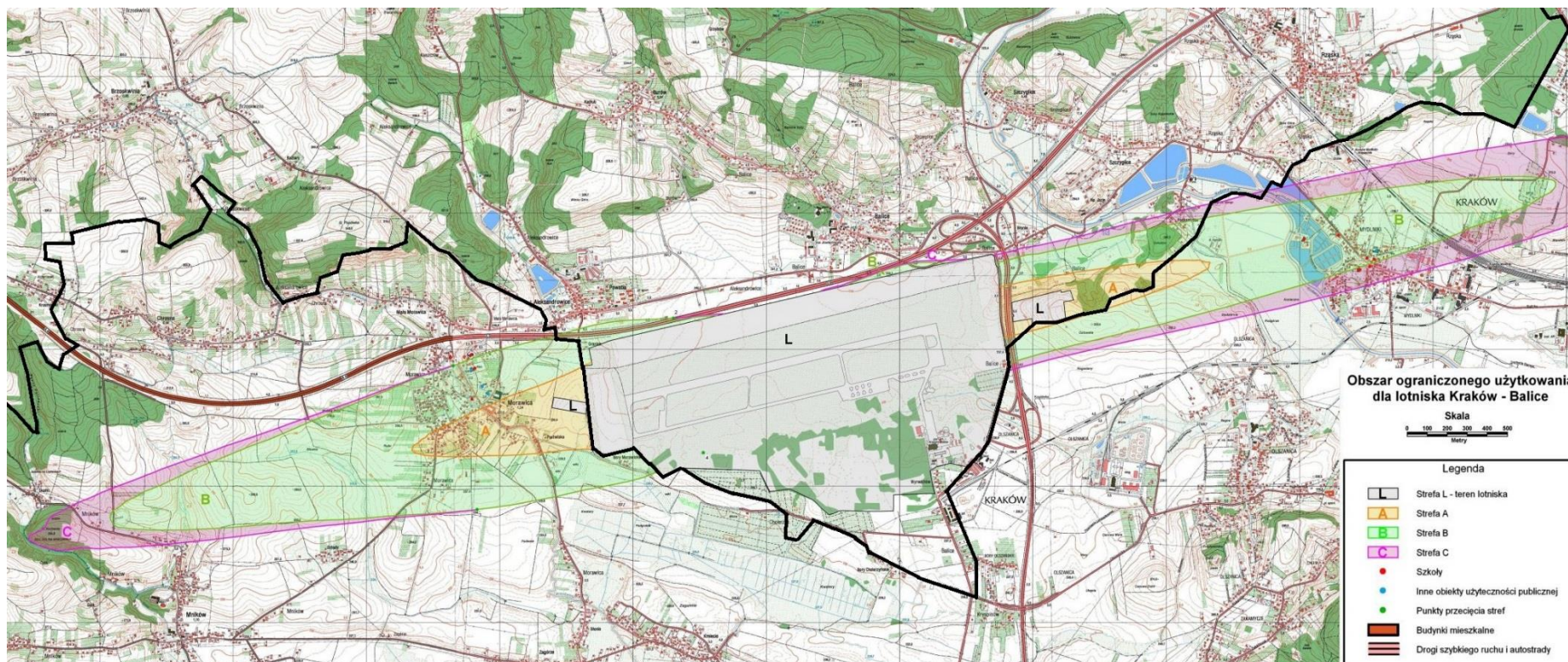
- strefę A, której granicę wyznacza od zewnątrz maksymalny zasięg izolinii hałasu nocnego $L_N = 50$ dB lub izolinii hałasu $L_{DWN} = 60$ dB, od wewnątrz granica lotniska.
- strefę B, której granicę wyznacza od zewnątrz izolinia $L_{DWN} = 55$ dB, od wewnątrz maksymalny zasięg izolinii $L_N = 50$ dB, $L_{DWN} = 60$ dB lub granica lotniska;
- strefę C, której granicę wyznaczają izolinie hałasu $L_N = 45$ dB, od wewnątrz maksymalny zasięg izolinii $L_{DWN} = 55$ dB.

W każdej ze stref obowiązują ograniczone zasady użytkowanie w zakresie przeznaczenia terenu i sposobu korzystania z terenów:

- w strefie A - zakaz lokalizowania i budowy:
  - nowych obiektów zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej, zabudowy zagrodowej i zamieszkania zbiorowego, zabudowy mieszkaniowo-usługowej, szpitali, domów opieki społecznej, oraz zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci młodzieży, lokalizacji terenów rekreacyjno-wypoczynkowych poza miastem;
  - zakaz zmiany funkcji budynków z niemieszkalnych na mieszkalne;
- w strefie B - zakaz lokalizowania i budowy nowych obiektów szpitali, domów opieki, oraz zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży;
- w strefie C - zakaz lokalizowania i budowy nowych obiektów zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży – działających w porze nocne

Poniżej przedstawiono w formie graficznej zasięg wszystkich stref ograniczonego użytkowania wokół Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice.

Rysunek 4. Zasięg obszaru ograniczonego użytkowania Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków-Balice w obrębie Gminy Zabierzów z uwzględnieniem podziału na strefy.

Źródło: „Uchwała Sejmiku Województwa Małopolskiego nr XXXII/470/09 z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Kraków – Balice, zarządzanego przez Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków – Balice Sp. z o.o.

6. Podsumowanie

Zadania wyznaczone w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabierzów zostały w zdecydowanej większości zrealizowane zgodnie z zamierzeniami inwestycyjnymi.

Jak wynika z analizy przeprowadzonych inwestycji i wydatkowanych środków, gmina Zabierzów to jednostka, która przeznaczająca znaczne nakłady finansowe oraz administracyjne na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska, zarówno w ramach prowadzonych inwestycji i przedsięwzięć, jak i działań organizacyjnych.

W ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zabierzów w latach 2012-2015 podjęto się realizacji 41 zadań wynikających z zapisów ww. Programu.

**Realizacja Programu kształtuje się na poziomie 91,1%
co jest bardzo dobrym wynikiem.**

Duża część zadań ma charakter inwestycyjny. Spora ilość, z uwagi na swój charakter, realizowana jest na bieżąco, w zależności od aktualnych potrzeb. Przykładem tych ostatnich są działania związane z szeroko pojętą edukacją ekologiczną czy nadzorem nad inwestycjami.

Gmina pozyskiwała środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, takich jak fundusze Unii Europejskiej, budżetu Województwa Małopolskiego czy dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Władze gminy Zabierzów przeznaczają znaczne nakłady finansowe m.in. na rozwój infrastruktury drogowej, wodociągowo – kanalizacyjnej (uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej), gospodarkę odpadami oraz ochronę zwierząt. Gmina wybiera te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców. Oprócz zadań inwestycyjnych, które angażowały największe nakłady finansowe, jednostka przeznaczająca również środki na zadania bieżące, jak utrzymanie zieleni, sadzenie nowych drzew i krzewów, zimowe utrzymanie dróg, remonty dróg. Jednostki odpowiedzialne za współrealizację Programu Ochrony Środowiska również zrealizowały szereg zaplanowanych w harmonogramie zadań.

Ostatecznie realizację Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zabierzów w latach 2012 - 2015 ocenia się pozytywnie. Ocenę zadowalającą potwierdza przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie gminy. Wskazuje ona, że zwiększają się długości podstawowych sieci infrastrukturalnych, takich jak sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa oraz zwiększa się liczba mieszkańców mająca dostęp i korzystająca z infrastruktury mającej zapewnić poprawę jakości środowiska na terenie omawianej gminy.